Posamezna številka Din 1. Poštnina v gotovini.

Št. 150. V Ljubljani, v torek 8. julija 1924. Leto I.

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan popoldne.
Mesečna naročnina:
V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Neodvisen političen list.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Logomahi in gospodarstvo.

Trgovinska pogajanja z Italijo potekajo kakor kraške vode; semtertje se zglasi kakšna nevoljna govorica o težavah, potem se pa ti glasovi takoj zgubijo v podzemlje vsakodnevnega polit. hrupa. V poslednjih dneh se čuje, da se gibljejo okoli mrtve točke in da so le za en las od prekinitve, ker eksorbitantnost italijanskih zahtev prekaša naravno popustljivost naših delegatov.

Po normalni logiki položaja in z ozirom na prakso, ki smo jo ob podobnih prilikah vajeni opazovati drugod, bi se smelo pričakovati, da bodo politične stranke vsaj za par dni zakopale svoje »bojne sekire« ter podprle vlado ne le z viharji ogorčenega protesta, temveč še bolj s stvarno podprtim seznamom minimalnih gospodarskih zahtev. Emisarji fašistovskih sovjetov bi videli vsaj neko mejo, preko katere je brezplodno napenjati svoje gosp. imperijalistične težnje, tako pa bodo našo popustljivost črpali po žlicah vse dotlej, da se znajdemo naenkrat pred gospodarskim Rapallom. Tedaj bo seveda prepozno tarnati ob »zidovju žalosti« in pa navajenem receptu valiti krivdo z ramen na ramena.

Pa ne prenaglimo se! Morda si mora lomiti naša javnost svojo glavo baš sedaj z važnejšimi stvarmi. Četudi preiščemo sedanje politično obzorje na vse strani, nikjer ni videti zaprek, ki bi preprečevale vsaj za en dan manifestacijo gospodarskega patrijotizma. V zun. politiki vlada idilični mir, valuta se drži že sama nad vodo, parlamentarni obrat miruje in poslanci povečujejo rezervno armado brezposelnih. Pač, vseeno, glej, je zapreka; in še velika! Med polit. strankami, najpoklicanejšimi glasniki javnega mnenja, divja boj, ne sicer na življenje in smrt, temveč le za par drugorazrednih ministrskih stolčkov in ta boj se vodi s tako velikanskim vriščem in hrupom, da se v njih razjarjeni perspektivi pomaknejo trgovinska pogajanja v bagatelno razdaljo.

Ne bila bi še tolika nesreča, če bi ti ministrski stolčki bili le simbol kakšnih višjih načel polit. sožitja. Žalibože mora tudi polit. negramotnik ugotoviti že na prvi pogled, da se ni izpremenilo nič izza časa dobričine Haderlapa. Ista dva tekmeca si stojita nasproti, oborožena od glave do nog z istimi šlagerji in isto obrabljeno frazeologijo ter nadaljujeta svojo abecedno vojsko po starih metodah. Mahničevo klasje dozoreva baš v času, ko bi politika imela roditi klenejše zrno nego so ti neskončni prepiri o nacijonalizmu, klerikalizmu, svobodi, veri in avtoriteti in o podobnih pojmovnih nebulozah, ki se vsled nepremakljivosti človeške psihe pač nikdar ne bodo strnile v enotno opredeljive oblike. Bilo je sicer pričakovati od vsega začetka, da nam ne bo prizanešeno z otroškimi boleznimi demokracije, varali pa so se optimisti, ki so si domišljali, da pojde z manjšo potrato verbalne municije. In tako smo se znašli ravno ob kritičnih časih sredi vehementne logomahije (besedne borbe) polit. taborov, pobijajočih se naivno vsak s svojimi socijalnimi derivati in očitujočih si stare grehe in neslavno minulost brez konca in kraja. Še nikoli se niso v tisku nagrmadile takšne piramide polit. nezmislov, še nikdar se ni tako ljuto udrihalo z lesenimi sabljami polit. morale, ki je danes sicer silno poceni, a časopisnim starinam še imenitno imponira.

Ne upiramo se uvidevnosti, čeprav je naš »Dnevnik« ex cathedra proglašen za najslabši list, kar jih doslej zaznamuje uboga Slovenija in radi priznavamo, da je dosti lažje gnesti teoretično testo, nego si klestiti pot skozi labirint mednar. pogodb, dokaj udobnejše zamodrovati v zaspanem fotelju o prikaznih iz polit. mitologije, nego mučiti svojega duha skozi kolone tarifnih postavk, prometno - tehničnih klavzul ali carinsko - manipulačnih predpisov. To vse so sila puste stvari, ki ne zanimajo publike in nevredne, da se jih dotakne pogled naših polit. filozofov. Ne predrznemo se dajati razjarjenim modrijanom kakršnilikoli nasvetov, ki bi jih gotovo ogorčeno zavrnili, ker smo za to še premokri za ušesi. Ne, to ne: le čisto ponižno se osmelimo izraziti svojo domnevo, da bode najbrž v kratkem zopet mnogo stoka in joka v Jeruzalemu, ko bodo našli ves gospodarski svet okoli nas zabarikadiran in zaklavzuliran od tujih trgovinskih pogodb in Italijani, Avstrijci, Ogri itd. našemu izvozu ne bodo kazali več odprtih vrat, ampak le mišje luknje. Tedaj bodo naši modrijani seveda videli, da naše bodočnosti ne uravnavajo v toliki meri božje besede in namišljen nacijonalizem, kakor pa trdi ekonomični zakoni. — Mirari fili mi, quano pauca sapientia regitur mundus. — Strmi sinko, s kako piclo modrostjo se vlada ta svet!

rgn.

Pred pričetkom končnega boja v Beogradu.

Beograd, 8. julija. Tekom včerajšnjega popoldneva se politična situacija ni spremenila, ker je vlada dokončala vse svoje priprave za borbo proti opoziciji za volilni mandat in je nastopil odmor. Pašić pričakuje, kaj bodo ukrenili šefi opozicijonalnega bloka na svoji današnji seji ter bo šele potem ukrenil nadaljne mere za zmago nacijonalnega bloka.

Beograd, 8. julija. Sinoči okrog 6. ure je konferiral ministrski predsednik Pašić s Pribičevićem in Markom Trifkovićem. V Beogradu se sedaj nahaja večje število radikalnih poslancev, kakor tudi opozicijonalcev, ker se splošno pričakuje v notranji politiki v najkrajšem času velike živahnosti.

Kralj pride v Beograd najbrže v četrtek.

Beograd, 8. julija. Vaš dopisnik je zvedel v notranjem ministrstvu, da pričakuje vlada kraljevega prihoda v Beograd v četrtek zjutraj. Kralj pride v Beograd s Plitvičkih jezer odnosno z Bleda. Kraljev prihod bo močno spremenil našo notranjepolitično situacijo, ker je predvsem političnega značaja. Beograjski politični krogi smatrajo, da je sedaj cela politična situacija v rokah krone. Sedaj zavisi vse od tega, kako je razumela krona situacijo, in da-li je uspelo vladi ali opoziciji, da uveri krono o potrebi spremembe dosedanje politike. Kralj je zaslišal obe strani, proučil položaj in sedaj se je brez dvoma zato odločil, da pride v Beograd in da tu definitivno reši krizo. Obe stranki se nadejata, kakor običajno, uspehov in se pripravljata na najenergičnejšo borbo, ki pričenja baš danes s sejo opozicijonalnega bloka in z dokončanjem priprav vlade.

Seja ministrskega sveta.

Stališče vlade v sedanji krizi.

Beograd, 8. julija. Seja ministrskega sveta je trajala od 11. ure dopoldne do 1. popoldne. Na seji so ministri nadaljevali včerajšnjo diskusijo. Ker pride kralj v četrtek v Beograd, je pričakovati, da bo tedaj nastala nova ostra borba med vlado in opozicijo. Ministrski svet pripravlja za to zelo odločno akcijo.

Beograd, 8. julija. Na seji vlade je bilo sklenjeno, da se dajo g. Pašiću popolnoma proste roke glede politike nacijonalnega bloka v novi borbi med nacijonalnim in opozicijonalnim blokom, ki prične te dni. Vlada smatra, da je izključena vsakršna možnost in kombinacija kakršnekoli kompromisne vlade, v katero bi stopila tudi opozicija. Danes je vlada konstatirala nemožnost koncentracijskega kabineta, pa če bi mu stal kdorkoli na čelu, tudi v slučaju, če bi bili radićevci izključeni iz kombinacije. Odnošaji med nacijonalnim in opozicijonalnim blokom so taki, da more dobiti vlado samo ena ali samo druga stranka. Kompromisna vlada, v kateri bi bili istočasno obe stranki, je popolnoma izključena. Zato vlada konstatira, da so vse take kombinacije popolnoma izključene. Ker je Pašić že poprej odbil nevtralno vlado, se bo tudi sedaj potrudil, da ne pride do nje. Potemtakem je mogoče samo, da ostane ali sedanja situacija nespremenjena do 20. oktobra, ali pa da dobi Pašić volilno vlado.

Obsedno stanje v Albaniji.

Radi vlado ogrožajočih neredov.

Beograd, 8. julija. Vse vesti, ki prihajajo iz Albanije, potrjujejo, da se dogajajo tamkaj veliki neredi. Pleme Mat ne priznava vlade Fan Nolija, ki nastopa proti nezadovoljnežem s terorjem. Radi vedno bolj ogroženega stanja v državi je proglasila vlada Fan Nolija v Draču in Skadru obsedno stanje. Begunci, ki so pribežali na naš teritorij, izjavljajo, da je vlada proglasila obsedno stanje, da uniči pristaše Ahmed bega.

Za izboljšanje stanja koroških Slovencev.

Dr. Ninčić potuje na Dunaj.

Beograd, 8. julija. Vaš dopisnik doznava, da bo odpotoval zunanji minister dr. Ninčić, kadar dokonča vsa vprašanja za konferenco Male antante v Pragi, na Dunaj, da dokonča tamkaj z dr. Seiplom izvedbo vseh konvencij, ki so bile sklenjene med našo državo in Avstrijo. Zlasti se dela na tem, da se izboljša obupni položaj koroških Slovencev v Avstriji, o katerem položaju so obvestile zunanjega ministra slovenske politične stranke.

ČEHOSLOVAKI NE ODSTOPIJO PODKARPATSKE RUSIJE.

Beograd, 8. julija. Tukajšnje češkoslovaško poslaništvo je demantiralo vest »Observera«, da je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš pripravljen odstopiti sovjetom Podkarpatsko Rusijo.

NERESNIČNE VESTI O OBOROŽEVANJU NAŠE DRŽAVE.

Beograd, 8. julija. Ministrstvo za zunanje zadeve je izdalo komunike, v katerem najodločnejše demantira vesti nekaterih naših časopisov, ki so poročali iz Londona, da se je govorilo v angleški spodnji zbornici ob priliki neke diskusije o oboroževanju naše države in da si naša vlada prizadeva, dobiti v Angliji posojilo za oboroževanje, dalje da orožne tovarne v Avstriji in Češkoslovaški pripravljajo velike količine vojnega materijala za našo državo. Vse te vesti so popolnoma netočne, ker naša vlada ni niti nameravala najeti kakega posojila, niti nimajo orožne tovarne v Avstriji in Češkoslovaški nobenih naročil za oboroževanje naše vojske. Ravno tako demantira te vesti tudi avstrijska vlada.

POGAJANJE Z ITALIJO.

Carinska tarifa.

Beograd, 8. julija. Danes se sestane prva sekcija za trgovinska pogajanja z Italijo na plenarno sejo. Reševali bodo vprašanje carinskih tarifov. Italijanska delegacija zahteva, da se zmanjša uvozna carina za ono blago, ki se uvaža iz Italije v našo državo, dočim je zahtevala naša država zmanjšanje uvozne carine za živo in zaklano živino, ki se uvaža iz naše države v Italijo.

ODNOŠAJI NAŠE CERKVE V ITALIJI.

Beograd, 8. julija. Naše zunanje ministrstvo je pričelo izdelovati pravilnik, ki bi reguliral odnošaje naše cerkve na italijanskem teritoriju proti vrhovni cerkveni oblasti v Beogradu.

Opozicija se pripravlja.

Beograd, 8. julija. Davidović je izjavil vašemu dopisniku o današnji situaciji sledeče: »Situacija je gotovo jasna. Kralj pride v Beograd. Pašić ni dosegel na Bledu nobenega uspeha. Sedaj je znano vsem, da Pašić nima ne ukaza o volilni vladi, ne o rekonstrukciji kabineta. V Beogradu prične razplet krize ponovno s staro borbo, kakor je bila v aprilu in maju. Prepričan sem, da mi sedaj ne moremo boja izgubiti, ker je treba resno računati s tem, da je na naši strani velika večina naroda. Izgubiti ne moremo ničesar, ker je poslednja rešitev krize za nas najslabša rešitev. Vsaka bodoča rešitev krize mora biti samo korektura prve, potemtakem tudi bodoča rešitev. Volilne vlade nima nihče. O tem smo popolnoma na jasnem. Opozicijonalni blok nima poslovne vlade, ki je tudi Pašić ne more sestaviti. Toda današnje stanje je nevzdržno in je potemtakem popolnoma logično, da imamo samo najboljše upanje in to so kombinacije z nekako koncentracijsko ali pa nevtralno vlado. Naravno je danes še prezgodaj, da bi se o tem govorilo; gotovo pa je, da bo razplet krize silno interesanten. Mi smo složni in se bomo borili do svoje končne zmage.

Beograd, 8. julija. V političnih krogih se pojavljajo kombinacije o nekaki koncentracijski vladi. Po izjavah klerikalcev in demokratov je taka vlada docela nemogoča. Klerikalci in demokrati pravijo, da nočejo več vlačiti radičevcev s seboj, ker hočejo omogočiti resen političen sporazum. To je prva kapitulacija opozicijonalnih politikov, ki vodijo sedaj celo akcijo za tem, da pridejo vsaj do male oblasti. V zvezi s tem pravi današnje vladno časopisje, da je Korošec v zmoti, ko dela take politične kombinacije, kakor je v zmoti tudi Davidović, če misli, da se mu bo posrečilo nas prepričati, da je odšel Radić v Moskvo samo iz osebnih razlogov.

Beograd, 8. julija. Sinoči je Davidović dolgo časa iskal g. Korošca, toda ga ni mogel najti. Korošec je namreč odšel v Zemun, da bi danes dopoldne pričakoval Mačka, Krnjevića in Predavca, da jih obvesti o situaciji, predno pridejo v Beograd, da bi kot člani federativnega bloka v današnji situaciji v Beogradu pravilno nastopali. Maček in Predavec sta prišla danes ob 8. uri v Zemun in ju pričakujejo ob 10. v Beogradu, ko prične seja opozicijonalnega bloka. Za to sejo je Davidović v Beogradu že vse pripravil.

Beograd, 8. julija. Včeraj popoldne je Davidović konferiral z gg. Divcem in Joso Jovanovićem o situaciji in o njihovem stališču napram opozicijonalnem bloku. Davidović pričakuje, da bodo tudi zemljoradniki stopili na stran opozicijonalnega bloka, ker vsebuje njegov program samo ono, kar morejo sprejeti vse opozicijonalne stranke.

Beograd, 8. julija. Sinoči je prispel iz Sarajeva v Beograd dr. Spaho. Z njim je prispel tudi Bajić. Spaho je prišel v narodno skupščino in se je sestal z Davidovićem. Pri tej priliki sta izmenjala misli o politični situaciji. Ob 10 in pol je prišel tudi Korošec, nakar se je vršila v demokratskem klubu prva seja šefov grup opozicijonalnega bloka. Na tej seji so predhodno proučevali celotno politično situacijo. Davidović je poročal o razpoloženju, ki vlada v glavnem odboru demokratske stranke. Zatem so govorili o obtožbi, ki jo je naperila vlada proti Radiću in nekaterim članom HRSS-a. Predstavniki opozicije smatrajo, da do uresničenja te obtožbe ne more priti, ker bi bili v slučaju, da se parlament sestane, opozicijonalci v večini. Če pa bi bil s strani radikalov stavljen zadeven predlog, bi opozicija zahtevala, da se izroče sodišču vsi oni radikalni ministri in poslanci, ki so potom javnosti obtoženi mnogobrojnih afer. Nadalje so na tej seji konstatirali, da je neobhodno potrebno, da se vrši plenarna seja vseh šefov opozicijonalnih skupin. Dr. Korošec je obvestil Davidovića in dr. Spaha, da Maček in Predavec nista mogla priti v Beograd radi plenarne seje širšega glavnega odbora stranke.

Beograd, 8. julija. Danes dopoldne je prispelo zopet nekaj radikalnih poslancev v Beograd. Maček in Predavec prideta na poziv opozicijonalnega bloka v Beograd, vendar do sedaj še nista prišla. Mesto njih je dospelo nekaj radićevskih poslancev, ki sedaj proučujejo politični položaj. Prisostvovali bodo sejam opozicijonalnega bloka. Čim bosta prispela tudi dr. Maček in Predavec, bo nastala normalna akcija opozicije.

Vlada sprejme borbo opozicije.

Beograd, 8. julija. Prosvetni minister Pribičević se je sinoči dolgo časa razgovarjal z ministrskim predsednikom Pašićem. Med tem časom vlada ni konferirala. Dela se izključno na protiakciji vlade proti opoziciji. Prvotno je prevladovalo mnenje, da je najboljše, da vlada ne sprejme borbe z opozicijo in da ministri kratkomalo zapuste Beograd ter odidejo na odmor, da bi ostal položaj nespremenjen do 20. oktobra. Toda kasneje je vlada uvidela, da je najboljše, da se situacija spremeni na eni in drugi strani in zato je vlada sklenila, da sprejme borbo in da se razmerje do opozicije končnoveljavno razčisti. V Beogradu bodo ostali vsi člani vlade in politiki koalicije, dokler ne bo končana kriza in dokler ne bo izvojevan poslednji boj.

NEGAŽIRANI DOLGOVI.

Beograd, 8. julija. Sinoči je odpotoval v Pešto naš finančni ekspert g. Kefer, da nadaljuje pogajanja z Madžarsko o obveznicah negaziranih dolgov.

VPAD ALBANSKIH RAZBOJNIKOV NA NAŠE OZEMLJE.

Beograd, 8. julija. Iz Peči poročajo ministrstvu notranjih del, da je prekoračil sinoči našo mejo sloviti albanski razbojnik Jusufović s 30 kačaki, ki so prišli iz Peči in vpadli v Metohijo. Kačaki nameravajo ropati in razbojnikovati, ker so dokončali svoje delo v Albaniji. Naša vlada je izdala odredbe, da naj se kačaki takoj najenergičneje zasledujejo.

PRED SEJO ITALIJANSKEGA MINISTRSKEGA SVETA.

Rim, 8. julija. V političnih krogih vlada veliko zanimanje za današnjo sejo ministrskega sveta. Na seji bodo razpravljali o porazdelitvi državnih podtajnikov v ministrstvih, ki razpolagajo s tremi državnimi podtajniki, to je v min. drž. gospodarstva in v prometnem ministrstvu. Mussolini bo gotovo poročal tudi o zunanjih zadevah, predvsem pa o londonski konferenci. Toda večjega pomena bo razprava o notranjem položaju, o katerem bo poročal notranji minister Federzoni. Kajti zdi se, da napetost med opozicijo in vlado narašča vedno bolj. V fašistovskih krogih, zlasti v vrstah prostovoljne milice, se pojavlja velika nervoznost, ki čemur mnogo pripomorejo zborovanja fašistov.

Rim, 8. julija. Sinoči se je mudil v justični palači bivši državni podtajnik v notranjem ministrstvu Accerbo. Nekateri trdijo, da ga je zaslišal preiskovalni sodnik v zadevi Matteottija.

MACDONALD V PARIZU.

Pariz, 8. julija. Angleški ministrski predsednik Macdonald je prišel danes v Pariz. Radi njegovega prihoda je bila odpovedana v poslanski zbornici interpelacija o zunanji politiki. Prihod Macdonalda ima namen utrditi stališče Herriota.

Borzna poročila.

Beograd, 8. julija. Dunaj 1315. Pariz 447—448, Praga 248.75—251.75, London 368 do 370, New York 85.25, Curih 1520—1522.

Curih, 8. julija. Pariz 28.80—28.90, London 24.27—29, New York 560—560.50, Italija 23.85—23.925, Praga 16.38—16.48, Dunaj 0.007875—0.007975, Beograd 66[illegible]—66[illegible].

Odločilna konferenca.

Pod tem naslovom je priobčil bivši velikobritanski min. predsednik, Lloyd Georges o londonski konferenci zanimiv članek, ki ga priobčujemo v izvlečku.

Bližnja londonska konferenca ima več izgledov na uspeh, kakor katerakoli druga po premirju. Raznovrstne okoliščine so to povzročile. Predvsem treba omeniti pretekla leta. Strasti so se umirile, na Angleškem hitreje ko v Franciji. Je to povsem naravno, ker je Francija v vojni več trpela. Na Angleškem so pričeli stvar mirno presojati dosti preje, kakor pa so se v Franciji oprostili od vojne izzvanih strasti.

Drugo važno dejstvo za londonsko konferenco je Ruhrski neuspeh.

Ko sva se pogovarjala na zadnji konferenci s Poincarejem o Poruhrju, sem mu dejal v naprej, da mu poruhrska akcija ne bo prinesla drugega ko sitnosti. Njegov odgovor je bil smehljaj vsevedneža. Vsi francoski ministrski predsedniki so bili omamljeni od aromatičnega sira, ki jim ga je postavila narava v obliki Poruhrja pred nos. Herriot je prvi, ki si išče menut brez poruhrskega sira. On je prvi ministrski predsednik, ki se ni dal premotiti od izrušnjave. Na vseh prejšnjih konferencah je prišepetaval hudič: Vzemi si Poruhrje in neizmerna bogastva bodo Tvoja. Stvar je izgledala v resnici lahko izvedljiva. Nemčija je bila brez vojske in najbogatejše ozemlje Evrope je bilo na razpolago, samo če je človek iztegnil roko.

Te nade pa so se razblinile v nič. Angleški in ameriški diplomati se bodo sedaj prvič sestali s francosko diplomacijo, ki je prosta predsodkov. Samo tisti, ki se je leta dolgo boril na raznih konferencah s Francozi ve, kaj to pomeni.

Nadaljna važna okoliščina je v tem, da se prvič po Versaillesu udeleže konference ameriški delegati. Odkar je zapustil predsednik Wilson Evropo, je bila Amerika zastopana na mednarodnih konferencah samo po statistih, ki niso smeli odpreti usta. Koliko sklepov bi bilo doseženih, da je položila Amerika samo gram svoje avtoritete na tehtnico. Toda Amerika je ostala gluha na vse prošnje.

Ko se je predsednik Coolige odločil, da imenuje v komisijo, ki je imela preiskati reparacijski problem, eksperta, tedaj je storil enako važen korak ko Wilson, ko je napovedal vojno. Franciji in Nemčiji je znatno lažje popustiti Ameriki ko pa angleškemu pritisku. Francija ni v nasprotju z Ameriko in vsled tega ni njena sodba od strasti motena, Nemčija pa ve, da je od ameriške naklonjenosti odvisen njen kredit.

Vse v poštev prihajajoče države so sprejele Dawesov načrt. Še važnejše je, da vse te države Dawesov načrt potrebujejo. Sprejem tega dokumenta ni zato zvezan z nobenimi težkočami. V Londonu ne bo naletel načrt na nobene težkoče. Nato bo moral iti načrt v nemški parlament. Tudi tu ne bo posebnih težkoč in sicer tem manj, čim bolj se bodo v Londonu zavedali, da je treba sprijazniti v Nemčiji uplivne nacijonalistične kroge z Dawesovim načrtom. Iz tega vzroka bi bilo dobro, če bi zavezniki Nemčijo takoj povabili v London na konferenco in sicer kot enakopravnega člana. To bi zelo okrepilo stališče onih, ki se v Nemčiji bore za sprejem Dawesovega načrta. Da se to sedaj ni zgodilo, se da opravičiti. Čas je silil in mir bi bil odložen, če bi se moralo še preje pregovarjati z Nemčijo o vseh pogojih onega kolosalnega načrta. Milijone ljudi bi bilo treba držati pod orožjem in napetost ko tudi iz zavlačevanja nastalo breme, bi postalo neznosno. Danes pa se takšne politike ne da več opravičiti. Danes si je mogoče prihraniti tète à tète pregovore in zato upam resno, da bo v Chequersu sprejet sklep revidiran.

V kolikor morem sklepati, bo nemška politika odvisna od dveh činiteljev. Prvič od izgledov na mednarodno posojilo Nemčiji, drugič od zadržanja Francije in Belgije v Poruhrskem vprašanju. Tu bi zelo lahko nastale neprilike. Izjave Herriota ne zadostujejo popolnoma. Macdonald je očividno nastopil za »nevidno zasedbo Poruhrja.« Je to ena onih riskantnih formul, ki jih on rad uporablja. Bila pa je prenejasna, da bi jo mogel Herriot sprejeti ali odkloniti. Odgovoril je zato, da zahteva za Francijo in Belgijo proste roke. Če hoče s tem samo pridržati Franciji za dobo pregovorov koristno zastavščino, potem se mora vse v redu končati. Če pa bi bilo treba razumeti Herriotove pogoje v Poincarejevem zmislu, potem bi mogli doživeti nesrečo. Mislim pa, da je sprejela vlada Herriota Dawesov načrt brez skrivnih misli. Odstavljena Poincarejeva vlada ga je sicer tudi sprejela, toda očividno le s skrivnimi mislimi. Pod kakršnokoli pretvezo je skušala vzdržati v Poruhrju vojaško vlado in sicer iz dveh vzrokov. Prvo bi se tikalo srčnih čustev Francozov, drugo pa njih žepov. Premnogi Francozi mislijo namreč, da ne bo Francija varna, dokler ne pridejo arzenali Westfalske pod francosko kontrolo. Francoski finančniki so dalje mnenja, da more uspevati francoska industrija le, če preide gospodarska kontrola o poruhrskih zakladih na Francijo.

Od teh mnenj se vlada Poincareja nikdar ni mogla oprostiti, Herriot pa je svoboden mož. Uspeh londonske konference bo v znatni meri odvisen od tega, če bo svojo prostost v polni meri uporabil. Izgledi so dobri. Treba je samo jasnega dela in Dawesov načrt bo v kratkem bistven del mednarodnega sistema v Evropi.

Herriot o konferenci v Chequersu.

V spremstvu notranjega ministra in poljedelskega ministra se je podal Herriot v nedeljo v svoje rodno mesto Troyes. Na kolodvoru je bil sprejet od velike množice z viharnimi klici: Živio Herriot! Živela republika! V istem trenutku je vdrla iz stranske ulice skupina komunistov s klici: »Amnestijo zaprtim!« Za hip so komunisti prebili sprevod, skoraj pa jih je policija potisnila nazaj v stransko ulico. Herriot se je podal nato v uredništvo lista »Petit Troyes«, kjer je bil sprejet od glavnega urednika. Herriot je imel pri tej priliki političen govor, v katerem je izjavil, da ostane zvest programu republike in da bo varoval interese Francije.

Nato se je podal na prefekturo, kjer je imel po banketu velik političen govor. Dejal je:

»Velikanska naloga, polna nevarnosti čaka na nas. Vlada mora izpolniti dvoje dolžnosti, ki nista lahki. Prva naloga je, da je treba zasigurati kredit Francije, druga pa je v tem, da se organizira mir, to je, da se skuša rešiti reparacijski problem. Francoski narod noče samo obljube, ampak resnična dejanja. Poročilo izvedencev prinaša načrt za izvršitev nemških obveznosti. Ta načrt je prejšnja vlada sprejela in ga tudi ni mogla odkloniti, ker pomeni tremutno za nas najboljši izgled, da pridemo do denarja. V gotovih točkah je treba, da bodo naše pravice in obveznosti natančno določene. Tako glede prenosa pooblastil za reparacijsko komisijo in tako glede naturalizacij. Dawisov načrt nalaga zavezniškim državam dolžnost, da rešijo gotova vprašanja. Sporazum med zavezniškimi vladami je potreben, je celo nujno potreben vsled slabotnega značaja Micum dogovorov. Zaradi tega se mora vršiti konferenca zaveznikov, ki predvideva vpostavitev medzavezniškega sporazuma in zlasti ozko zvezo med Francijo in Veliko Britanijo.

Prve elemente smo v tem pogledu iskali v Chequersu, v demarši, ki je bila nujna in koristna. *Ali je mar v interesu naše dežele, če se skuša značaj teh pogovorov potvoriti ali pa njihovo pomembnost tajiti?* Ali ima mar Francija dobiček od tega, če se taji dobro voljo ministrskega predsednika, ki ima demokrat kakor mi, najtežje skrbi in ki v dobri veri na sporazum med Francijo in Veliko Britanijo hoče ustvariti najučinkovitejše jamstvo za mir?

Resnično! Velike težkoče je še treba premagati, toda naše metode obstoje v tem, najprej določiti to, kar nas druži in ne to, kar nas loči!

Amerika.

Predsednik berlinske Zveze trgovcev Specialistov Heinrich Grünfeld je poročal na plenarni seji zveze o utisih, ki jih je zbral tekom svojega štiritedenskega študijskega potovanja po Ameriki, predvsem v New Yorku in Chicagu. Iz njegovega zanimivega poročila posnemamo:

Predvsem pade v oči imponujoča velikost in praktičnost vseh naprav, zlasti pa izredno stremljenje po notranji in zunanji čistosti. Razvoj preko 30 nadstropij visokih hiš se je skoraj popolnoma ustavil, zato pa je silno narastlo število 12—20 nadstropnih hiš. Vsak teden zrastejo take hiše in omembe vredno je, da se harmonično ujemajo s sliko ceste. Broadway (njujorška ulica) je dolg 30 kilometrov. V impozantnih trgovskih ulicah Chicage se dviga nebotičnik pri nebotičniku, vsak visok najmanj 30 nadstropij. Bajen obseg je zavzel avtomobilski promet Njujorka. Številna javna prometna sredstva vozijo vsako minuto, tako da ni treba [illegible] mur hiteti, kar vpliva nad vse blagodejno na živce.

V Njujorku je 25 velikih trgovskih hiš (Warenhaus), ena poleg druge. Poleg njih vse polno izvrstnih detajlnih trgovin, dostikrat sicer ne tako dobrih ko pri nas, razven tega manjše trgovine. Povsodi vlada pedantična čistota, tudi v najbolj skritih skladiščnih prostorih. Lifti se nahajajo v trgovskih prostorih v veliki meri. Tudi takozvanih ekspresnih liftov, ki se vstavijo samo v vsakem petem ali desetem nadstropju, je polno. V najvišjem poslopju Njujorka vozi lift v 54. nadstropje. Mimogrede bodi omenjeno, da je to orjaško stavbo zgradila tvrdka, ki ima v Njujorku vse polno 5 in 10 centov prodajalen (kar bi odgovarjalo pri nas 12 do 25 krajcarskim predmetom).

Kar pade Evropejcu v oči je to, da noben kupec ne pride v dotiko z blagajno. Opravka ima samo s prodajalcem. Ta zavije kupljeno blago in nese denar k blagajni. Dostikrat ima tudi svojo registrirno blagajno. Kupci so v Ameriki veliko bolj potrpežljivi ko pri nas. Skoraj v vseh trgovinah se prodaja na kredit do konca meseca, pravilneje do 10. vsakega meseca. Takšne kreditne prodaje tvorijo zato visok odstotek. Mogoče pa so ravno vsled tega, ker je poizvedovalna služba v Ameriki zelo dobro razvita.

Reklama ni več tako kričeča, kakor je bila. Pri tem pa je seveda upoštevati ameriško merilo. Inserira se dnevno. Inserati imajo često obliko direktnega vprašanja na občinstvo. Sedaj, ko trgovina stoji, se uprizarjajo špecialne priložnostne prodaje. Juni igra kot prodajni mesec zelo veliko vlogo, ker je to mesec porok. Nanovo so sedaj uvedli rojstvene slavnosti trgovin. To se pravi, da se izraža rojstno leto v cenah trgovine. N. pr. Trgovina je stara 29 let in na slavnostni rojstni dan veljajo stvari v trgovini 29 centov, dražje stvari dolar 29 centov in slično.

Omeniti treba še sodelovanje gospodinj s trgovskim svetom. Tako se pripravlja sedaj razstava: »Amerika, vrt sveta leta 1930.« Na tej razstavi bo razstavljeno vse, kar je v katerikoli zvezi z vrtnarstvom.

Posebno paznost posvečajo v Ameriki naobrazbi naraščaja. Naravnost neverjetna želja po naobrazbi vlada povsodi. S pomočjo velikih ustanov se silno pospešuje strokovna naobrazba. V Brooklynu obstoji na primer strokovna šola, ki ima 8000 učencev. In šolo je zgradil in jo vzdržuje zasebnik. Zopet drug Amerikanec je ustanovil 2000 šol za črnce. Vzporedno z velikim gospodarskim in industrijskim razvojem koraka naobrazba. Na njujorški univerzi je takozvani detajlni seminar, v katerem se izobrazujejo gojenci dve leti brezplačno.

Politične vesti.

= **Korošec o Radićevem potovanju v Moskvo.** Dopisniku »Jutarnjega lista« je Korošec izjavil, da je Radić odšel v Moskvo v svojem, nikakor pa ne v imenu opozicijonalnega bloka. Zato se ni treba zaradi njegovega odhoda nikomur razburjati, najmanj pa onim, ki so Radiću zaprli skupščinska vrata. Radić ni prvi politik, ki je odšel v Moskvo in tudi ne bo zadnji. Odhod v Moskvo še ni noben greh. Greh bi nastal šele tedaj, če bi Radić v Moskvi nastopal na način, ki je kaznjiv. O tem pa še ni ničesar znanega. Zato ni vzroka, da bi izpremenil Jugoslovanski klub svojih odnošajev do HRSS.

= **Rumunija in sovjeti.** Potrjujejo se vesti, da koncentrirajo sovjeti na rumunski meji velike vojne sile. Bukareško časopisje je mnenja, da hočejo sovjeti s koncentracijo svoje vojske uplivati na potek konference Male antante.

= **Zborovanje italijanskih invalidov na Reki.** V nedeljo je bila tu otvorjena peta skupščina italijanskih vojnih invalidov. Vlado je zastopal vojni minister Di Giorgio, ki se je pripeljal na torpedolovcu »Impavido«. Ministra je pozdravil senator Grossich. Udruženje invalidov je imenovalo Reko za svojo častno članico. Otvoritev skupščine je imela značaj proslave aneksije Reke. Govoril je tudi znani invalid in fašistovski poslanec Del Croix, ki je dejal v svojem govoru med drugim, da niso mogli odtrgati Reke od Italije ne judeževi srebrniki, ne Kajnovo delovanje nekaterih. Po otvoritvi skupščine se je vojni minister ob 14.30 zopet vkrcal na torpedolovec »Impavido«, ki ga je odpeljal v Jakin.

= **Belgijci za diktat Nemčiji.** Bruselski korespondent »Tempsa« javlja: V Bruslju nikakor niso pripravljeni sprejeti nemške teze in podpisati protokol, ki pomeni izpremembo Versajske pogodbe. Sprejeli bi samo protokol, o katerem bi se morali dogovoriti zavezniki in katerega bi potem Nemci morali sprejeti. Na ta način bi se soglasje Nemcev manifestiralo in v bodoče ne bi bili Nemci več v položaju dvomiti o človečnosti izvršilnih odredb Dawisovega načrta. Belgijci žele, da je sestavljen ta protokol v okviru Versajske pogodbe in da se določijo izvršilne modalitete. Kar se tiče omejitve pravic reparacijske komisije, odklanjajo Belgijci finančno komisijo Zveze narodov.

= **Stavka grških mornariških oficirjev likvidirana.** Mornariški minister Hadzikyriakos je podal demisijo, ki jo je ministrski predsednik Papanastaziu sprejel. S tem je stavka grških mornariških oficirjev, ki so skoraj vsi podali svojo demisijo, likvidirana. Stavka je nastala, ker je Hadzikyriakos z imenovanjem nekaterih oficirjev na najvišja mesta, oficirski zbor silno razljutil.

= **Pogodba med Italijo in Češkoslovaško.** V soboto ob 12. uri je bila podpisana pogodba o prijateljskem sodelovanju med Italijo in Češkoslovaško. Pogodba se bo čimprej registrirala pri Zvezi narodov in potem objavila.

= **Spopad med Hakenkreuzlerji** (nemškimi fašisti) **in socialnimi demokrati.** V nedeljo je prišlo v Klosterneuburgu med narodnimi socijalisti ki so imeli nočno vajo ter člani republikanskih rediteljev do krvavega spopada. Na obeh straneh je več ranjencev. Ranjeni pa so bili tudi slučajni pasanti, ki so se vračali z izleta. Razburjajoči prizori so trajali več ko pol ure. Narodni socijalisti so nastopali v treh strelnih vrstah. Oddali so preko 100 strelov. Končno je bilo 56 Hakenkreuzlerjev od policije razoroženih in zaprtih v pionirsko vojašnico. Značilno za stopnjo razburjenja je uradno poročilo, ki pravi, da je iz Tulina na pomoč prispela delavska obramba zahtevala izročitev v vojašnici zaprtih, da izvrši nad njimi lynch justico.

= **Preprečen atentat na municijsko skladišče v Lvovu.** Policiji se je posrečilo, da je v zadnjem trenutku zasledila v municijskem skladišču v Janovskem predmestju postavljen peklenski stroj, ki bi imel točno ob štirih popoldne eksplodirati. Vojaški strokovnjaki so izjavili, da bi eksplozija peklenskega stroja povzročila eksplozijo 200 vagonov municije in bi bili od nje popolnoma porušeni celi deli Lvova. V Lvovu vlada velikansko razburjenje. Atentatorja je policija prijela. Izjavil je, da mu je dal peklenski stroj nek Ukrajinec, pripadnik komunistične stranke.

= **Revolucijonarni nemiri v Braziliji.** V Rio de Janeiro je proglašeno obsedno stanje. Zakasnele depeše od sobote javljajo, da so zasedli revolucijonarji v San Paolo in Santom brzojavne postaje. Brzojavne družbe ne morejo dobiti več zveze s prestolico. Tudi poročila iz Montevideo poročajo o izbruhu revolucije v Braziliji. Položaj pa je še popolnoma nejasen.

Naročajte in širite „NAR. DNEVNIK“.

Svetovna agrarna kriza in komunisti.

Po vsem svetu se je pojavila težka kriza agrarizma. Glaven in edin vzrok te krize je v dispariteti med industrijo in poljedelstvom. Ker sega ta kriza globoko v življenje vseh narodov, zato se trudijo po vsem svetu, da bi jo čim prej ugodno rešili.

Tako se je bavil s svetovno agrarno krizo tudi 5. komunistični kongres v Moskvi. Poučno za naše kmetovalce pa je, kako so obravnavali sovjeti to velevažno vprašanje.

Predvsem je treba pripomniti, da komuniste sploh ne zanima čisto kmetsko vprašanje, to je kako bi odpomogli bedi kmeta, temveč njih zanima samo to, kako bi pridobili kmeta za komunizem. V tem je namreč za njih kmetsko vprašanje. To je jasno priznal Zinovjev, ko je zaklical na kongresu češkim komunistom: »Več pozornosti kmetskemu vprašanju ko dosedaj! To pa ne pomeni, da morate kmetske interese braniti, temveč Vaša naloga je v tem, da jih čim več pridobite za komunizem, da vprežete v komunističen jarem.

Da je to oficijelno mnenje sovjetov, je dokazala tudi nadaljna debata na kongresu. Poročevalec Varga je čisto pravilno navedel, da je glavni vzrok krize poljedelstva v veliki razliki med cenami industrijskih izdelkov in onimi kmetskih pridelkov. Kajti skoraj vsi industrijski izdelki se prodajajo za umetne monopolne cene, dočim mora kmetovalec prodajati svoje pridelke za vsako ceno. In sedaj poslušajte, kako nadaljuje Varga:

»Agrarna kriza ima velik političen pomen Ona povzroča proletarizacijo kmetskega sloja, njegovo obubožanje. S tem pa se mu morejo komunisti kot stranka proletarijata približati. In to je popolnoma v duhu Marksa, ki je dejal, da je treba uničiti malega in srednjega kmeta, da postane proletarec in s tem pripadnik proletarskih strank.«

In to politiko izvajajo komunisti dosledno. Ker bi uvedba zaščitne carine mogla omiliti agrarno krizo v Nemčiji, so nastopili komunisti proti njej. Iz istega vzroka pa tudi nastopajo proti uvedbi zaščitne carine na Češkem. In če bi imeli pri nas moč, bi delali isto!

Čisto vseeno je komunistom, če propada kmetijstvo ali ne, glavno jim je, da kmet obuboža, ker tako postane brez moči in njihov plen. Naj si to naši kmetovalci dobro zapomnijo!

Slovanski svet.

ČEŠKOSLOVAŠKA.

Pred uvedbo sodnij za tisk. V predsedništvu deželnega kazenskega sodišča v Pragi se živahno vrše priprave za uvedbo takozvanih kmetskih sodišč, ki naj v zmislu novega tiskovnega zakona zamenijo s poroto. Ta kmetska sodišča bodo slično urejena ko porota. Kmetje-porotniki pa se bodo določili sporazumno z vlado. Nova sodišča prično delovati že jeseni.

Celibat za bolniške asistente. Zdravniški kolegij na češki medicinski fakulteti v Pragi je sklenil, da imajo šefi posameznih oddelkov na kliniki pravico, da zahtevajo od vsakega asistenta pismen reverz, da se ne bo oženil za časa asistentske prakse. Mladi zdravniki so označili ta sklep kot omejevanje državljanskih pravic in sklenili, da bodo zahtevali njegov preklic.

RUSIJA.

Številnost rdeče armade. Vsled ponovnih izjav v veliko britanskem parlamentu o številnosti ruske rdeče armade, se je obrnil dopisnik agenture Rosta na Trockega za pojasnilo. Trockij je izjavil: »Koncem leta 1920. je štela rdeča armada 5,300.000 mož. No, v sledečih letih je bilo njeno število stalno zmanjševano. Koncem leta 1921 je štela rdeča armada samo še 1,600.000 mož, v septembru l. 1922 pa že samo 825.000 mož. Začetkom leta 1923. pa je padlo še to število na 600.000 V juniju tekočega leta pa šteje rdeča armada v vsem samo 562.976 mož. Pa čeprav je površina Rusije ogromna, hoče sovjetska vlada vseeno še reducirati število rdeče armade. Če bi predložila Herriot in Macdonald predlog splošne evropske razorožitve, bi sovjetska vlada v vsakem oziru ta predlog podpirala.«

Protest Litve. Litevska Misija v Moskvi je predložila sovjetski vladi protest, ker so se udeležili demonstracij proti litevski vladi tudi vodilni državniki SSSR, med njimi tudi Trockij.

Železniške nesreče na zakavkaški železnici. »Pravda« z dne 19. junija poroča, da je bila ustanovljena pri zakavkaškem sovjetu posebna komisija za borbo proti železniškim nesrečam, ker da so se slučaji železniških nesreč tako pomnožili, da so že postali sistematični Posebna komisija je nato ugotovila, da je nastalo 6 zaporednih nesreč (pri eni je bilo ubitih 13 oseb), vsled prevelike hitrosti vlakov. Trije strojevodje so bili na to obsojeni na smrt.

Vznemirjujoče vesti o lakoti prihajajo iz Rusije, zlasti iz Ahmokriške oblasti in Povolžja. V spominu na grozno leto 1921, ko je lakota pokosila milijone ljudi, se je polastila ljudstva naravnost panika. Sovjetski listi se na vso moč trudijo, da bi pomirili prebivalstvo, vendar se jim to ni posrečilo v zadovoljivi meri. Kmetje prodajajo živino, ker nimajo zadosti krme. Pričelo se je zopet preseljevanje ljudstva v masah. Kirgizi se selijo v Sibirijo, iz Povolžja pa beži vse v Kubansko oblast. Pri vsem tem pa misli sovjetska vlada samo na eksport žita, da bi zopet napolnila svoje blagajne. Ljudstvo je zato ogorčeno in za izvoz določeno žito morajo stražiti močni oddelki vojske.

Sokolstvo.

Sokolska Olimpiada. Letošnji sokolski zleti na Češkem so pokazali, kako silno so se pomnožile v zadnjih letih sokolske vrste. Ko vidi javnost mogočen narastek naraščaja, velikanske vrste članic, tedaj razume silo sokolskega pokreta. Zato je samo naravno, da je stopila zopet v ospredje misel vsesokolskega zleta. Osmi vsesokolski zlet bi se imel vršiti dne 6. in 7. julija leta 1926. v Pragi. Nekateri so temu datumu sicer nasprotovali in to vsled tega, ker se imajo to leto vršiti na Češkem splošne državnozborske volitve. Ta okoliščina pa nikakor ni mogla uplivati na določitev datuma zleta, zlasti ne, ker še ni gotovo, če se bodo ravno tedaj vršile volitve. Odbor ČSO je že pričel z zletnimi pripravami. Gotovo je, da bo tudi sokolska olimpiada, kakor dosedaj vsak zlet mogočno dvignila slovansko zavest in utrdila slovansko vzajemnost. Kakor se more sklepati z dosedanjih načrtov, bo sokolski zlet leta 1926 prekašal vse dosedanje. V zimi letošnjega leta se bo že konstituiral zletni slavnostni odbor z vsemi pomožnimi odbori.

— **Izlet Domžalskega sokolskega okrožja** bo v nedeljo 13. julija v Domžalah. Telovadci onostran Save odhajajo ob 7.55 iz Ljubljane. Ob 15. uri sprejem gostov, zatem obhod in javna telovadba. Veselica na Kuharjevem vrtu pri Slokarju. Izletniki ob 14.10 iz Ljubljane, ob 21.20 iz Domžal s kamničanom.

Občni zbor Glasbene Matice.

Včeraj je imela ljubljanska Glasbena Matica svoj 23. redni letni občni zbor. Predsednik g. *dr. Ravnihar* je v toplih besedah pozdravil navzoče, nakar je sledilo poročilo tajnika g. *Karla Mahkote.* Iz njegovega poročila je razvidno, da je Glasbena Matica tudi v preteklem šolskem letu častno izvršila svojo nalogo. Kot enega največjih uspehov je zabeležiti delno podržavljenje zavoda, katero je Glasbena Matica po velikem prizadevanju dosegla vsaj v toliko, da je bilo podržavljeno devet učni moči. V pret. letu je Matico obiskovalo 800 učencev, a 53 učnih moči je bilo aktivnih. Razveseljivo je dejstvo, da je zavod začel v povečanem obsegu gojiti orkestralno-instrumentalno glasbo. Glasb. Matica je priredila tekom leta s svojimi učenci tri javne in sedem internih glasbenih produkcij. Tajnik omenja šolo Glasbene Matice v Novem mestu, kjer je obiskovalo pouk 53 učencev.

Glasbena šola je doživela svoje 42. leto. Deli se na štiri pripravljalne razrede ter konservatorij v glasbi. Konservatorij je dal letos sedem absolventov. Javne produkcije našega konservatorija so nam podale živo sliko o njegovi umetniški višini, za kar gre vsa hvala požrtiovalnemu profesorskemu zboru z ravnateljem *Matejem Hubadom* na čelu. Glasbena šola je štela 768 gojencev s 53 učitelji.

V tej zvezi omenja poročilo delovanje podružnice Gl. Matice v Novem mestu.

Tajnikovo poročilo je vzel občni zbor z velikim odobravanjem na znanje, na kar izreče g. predsednik g. tajniku Mahkoti posebno zahvalo.

Glasbena Matica je v pretekli sezoni priredila 4 velike samostojne koncerte, ki so vsi lepo uspeli. Celotni pevski zbor šteje 90 članov, ki so nastopili tudi po deželi in sicer devetkrat izven koncerta. Orkestralno društvo ima 29 članov, ki so sodelovali na koncertih Glasbene Matice s hvalevrednim uspehom. Prosvetno ministrstvo je naklonilo društvu večjo podporo. — Gospod Mahkota je za svoje požrtvovalno delo kot tajnik žel splošno priznanje in pohvalo.

Poročilo blagajnika ga. Lasbacherja nam slika relativno povoljno blagajniško stanje, nakar obč. zbor blagajniku in vsemu odboru podeli absolutorij.

Predsednik dr. Ravnihar predlaga, da občni zbor izreče zahvalo vsem, ki so delovali za obstoj zavoda ali ga kakorkoli podpirali. Predlog je bil z odobravanjem sprejet. Nato se spomni predsednik umrlih članov in dobrotnikov zavoda. — Nato je bil občni zbor zaključen.

Iz raznih krajev.

— **Nova razprava proti Čarugi.** Kakor poročajo iz Osijeka, je državno pravdništvo preiskovalnemu sodniku v Čarugovem procesu dostavilo predlog za novo preiskavo radi 15 novih hudodelstev, ki so jih napravili Caruga in njegova tolpa. Gre za 8 slučajev ropa, 5 roparskih umorov, 1 zahrbtni umor in 1 navaden umor. Nova preiskava se prične baje že ta teden.

— **Peš okoli sveta.** Te dni so prispeli v Novi Sad trije nemški romarji okoli sveta. To so dijaki poljedelstva Jožef Eliašek, Hans Würzberger in Johann Mair, ki so 1. oktobra 1923 odpotovali iz Frankfurta ob Meni z namenom, da peš obidejo svet. Dosedaj so obiskali Švico, Italijo, Avstrijo, Čehoslovaško, Madžarsko in Jugoslavijo, odkoder bodo šli preko Carigrada in Strije Afriko, odtam v Azijo, Avstralijo, Ameriko, Španijo, Francijo in domov. Po njihovem računu bo trajalo to potovanje samo — 10 let.

Kar Vi hočete

to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 28·—. Lekarnar Eug. Feller Stubica Donja, Elzatrg 357, Hrvatska

Dnevne vesti.

— **Z ozirom na smešno kolobocijo,** ki naj bi bila odgovor »Slov. Naroda« na poziv »Narodnega Dnevnika« izjavljam, da sem članek »Brezplodna debata« napisal in objavil jaz. **Železnikar Aleksander.**

Iz uvodnika »Slovenskega Naroda«. Prva cvetka: »Naša notranja kriza je eminentno časnikarskega značaja.« Druga cvetka: »Svoboda tiska se nanaša samo na svobodno izražanje poštenih(!) misli.« In še tretjo cvetko: »Treba je le vzpostaviti kulturne oblike strankarskega boja. Potem izgine naša notranja kriza sama od sebe iz političnega življenja. Vse te klobasarije so se zdele »Slovenskemu Narodu« tako imenitne, da jih je tiskal kurzivno. Radovedni smo le, kaj si misli star naročnik »Slov. Naroda«, če slučajno bere »Narodov« uvodnik!

— **Jugoslovenska Matica.** Pokrajinski odbor poziva vse delegate podružnic v Sloveniji, da se udeleže pokrajinskega zbora, ki se vrši v nedeljo, dne 13. ob 10 uri dopoldne v Filharmonični dvorani na Kongresnem trgu. Vstop v zborovalni prostor imajo le oni, ki se izkažejo z izkaznico Pokrajinskega odbora. Sicer je zborovanje zaupno. Kdor izmed delegatov morda pomotoma ni prejel izkaznice, naj se obrne na pisarno Jug. Matice v Ljubljani, ki mu jo takoj pošlje. Ljubljanski delegati dobe izkaznice med 2 in 3 uro popoldne v pisarni Jug. Matice, Pred škofijo 21-I. nadstr. — Zunanji delegati imajo polovično vožnjo, ki velja od 10.—16. julija.

— **Mariborski vel. župan** dr. Pirkmajer je odpotoval v Prekmurje, da zasliši tamošnje prebivalstvo glede uprave Prekmurja.

— **Poljski oficirji v Jugoslaviji.** Dne 14. julija pridejo v Jugoslavijo poljski oficirji pod vodstvom poljskega majorja Lama. Med izletniki bo 11 polkovnikov in podpolkovnikov, 16 majorjev, 15 kapitanov, 16 poročnikov, več kadetov, 1 vojaški duhovnik, zastopnik poljskega notranjega ministrstva, 3 akademiki in 1 inženjer. Prišli bodo preko Dunaja in se ustavili v Mariboru, odkoder bodo obiskali večje kraje naše države. Sredi avgusta se vrnejo nazaj na Poljsko.

— **Nov direktor državnih železnic v Ljubljani.** Prometni minister je imenoval za ravnatelja državnih železnic v Ljubljani dosedanjega načelnika v prometnem ministrstvu g. dr. Jakoba Borka.

— **Dijaki-dnevničarji.** Komisija za uradniška vprašanja v ministrstvu pravde je odločila, da se morejo sprejeti za dnevničarje oni dijaki, ki so dovršili 19 let, a po dovršenem 21. letu smejo ostati v službi le, ako so odslužili svoj vojaški rok ali regulirali vojaško obvezo.

— **Udruženje vojnih invalidov, podr. Ljubljana** sklicuje svoj izredni občni zbor za dan 20. julij t. l. v prostorih restavracije »Zlatorog«, Gosposka ul. 3 ob 8. uri zjutraj s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo predsednika. 2. poročilo blagajnika, 3. poročilo tajnika, 4. poročilo nadzornega odbora, 5. absolutorij, 6. volitev novega odbora, 7. volitev delegata za kongres in skupščine I. O., 8. slučajnosti. — Dolžnost vsacega člana je, da se tega občnega zbora udeleži.

— **Uradne ure v carinarnicah.** Glasom določbe finančnega ministrstva bodo poslovale vse državne carinarnice od 1. oktobra t. l. do konca marca 1925 od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Od 1. aprila 1925 do konca septembra pa od 7. do 12. ure in od 3. do 6. ure popoldne.

— **V bodočem šolskem letu** bodo po odredbi prosvetnega ministra povišani honorarji učiteljem v sledečem redu: popolnoma kvalificirani redni učitelji srednjih in strokovnih šol ter oni z višjim tečajnim izpitom za srednje šole in z redno fakultetno izobrazbo, bodo prejemali za izvršene ure učnih predmetov po 50 Din, za neobligatne predmete pa po 30 Din. Ostali, ki nimajo navedene kvalifikacije, dobe za obvezne predmete po 30 Din, a za neobvezne po 25 Din. Veroučitelji, ki niso zadostili določbam § 62 zakona o srednjih šolah, se smatrajo za učitelje z nepopolno kvalifikacijo. Odredba stopi v veljavo 24. avgusta 1924.

— **Delavske mezde se bodo izplačevale ob sredah.** Beograjska trgovska zbornica je sprejela načrt Masarykove akademije o izplačevanju delavskih mezd ob sredah. Načrt je utemeljen s tem, da delavstvo, ki prejema ob sobotah svojo plačo, znaten del zaslužka tekom nedelje potroši po nepotrebnem.

— **Dobrovoljska slavnost v Novem Sadu.** V nedeljo dne 6. t. m. je bilo v Novem Sadu odlikovanih 16 naših dobrovoljcev s čehoslovaškim vojnim križcem. Svečanost se je izvršila v prisotnosti čehoslovaškega odpravnika poslov in uradništva češkega konzulata v Beogradu ter predstavnikov vojaških in civilnih oblasti in italijanskih častnikov vojne ladje »Giovanini«. Popoldne je bil prirejen na čast odlikovancem banket.

— **Novosadski orjunaši proti italijanskim častnikom.** Kakor poroča »Vreme«, so dne 6. t. m. novosadski orjunaši v znak demonstracije proti italijanskim častnikom, ki se nahajajo v Novem Sadu, nabili na vratih redakcije »Vidovdana« listek z napisom: »Hotel Kaporeto«. Na protest italijanskih častnikov je policija napis odstranila.

— **Šest kompletnih motornih čolnov,** katere je naša država prejela na račun reparacij od Nemčije, bo dne 15. t. m. v Bakru na slovesen način spuščenih v morje. Čolni, ki so opremljeni z reflektorji in vojnimi pripravami, bodo služili za finančno službo po Jadranu. — Svečanosti bosta prisostvovala finančni in trgovinski minister.

— **Bolnica za ženske bolezni.** V pretekłem polletju se je v ženski bolnici oskrbovalo 1164 bolnic in porodnic ter 502 novorojenčka. Skupna umrljivost je znašala 9 na 1164, to je 0.77%. Na ginekološkem oddelku znaša umrljivost 5 na 627 (0.79%), in na porodniškem oddelku 4 na 537, to je 0.74%. Od vseh žen, ki so porodile v bolnici v času od 1. jan. do 30. junija 1924, po številu 469, so umrle 4, to je 0.85%. Število porodov stalno raste, letos jih je bilo 469, napram 422 v prvem polletju l. 1923. Odpuščenih je bilo 427 zdravih novorojenčkov, mrtvorojenih 24 (5.12%) in umrlo jih je 28 (5.97%). Nad 50% porodov je kompliciranih. Sprejem v bolnico je še nadalje omejen v toliko, da se ne sprejemajo bolnice, ki se lahko zdravijo izven zavoda, in da se sprejemajo noseče še-le tik pred porodom ali med porodom.

— **Ekspedicija na Mount-Everest onemogočena.** Tretja ekspedicija na Mount Everest se je ponesrečila. Angleški listi beležijo, da ekspedicije niso toliko ovirale vremenske neprilike, kakor naravna nepristopnost Mount Everesta. Svoj fizični odpor moljati, a v tem slučaju se je izkazala gora močnejša od človeka.

— **Kitajski hišni posestnik v Zagrebu.** V Zagrebu živi že tretje leto ruski podanik Kitajec Fen Schon Tang, ki študira kemijo. Ker je bogat, je kupil od mestne občine parcelo na Borongaju, kjer bo zidal vilo. Tako bo med zagrebškimi hišnimi posestniki tudi en originalen Kitajec.

— **Papeževa nezgoda.** Kakor poročajo iz Rima, je pred nekaj dnevi zadobil papež poškodbo na glavi. Ko je namreč hotel vstopiti v svoje stanovanje, so ga na pragu prehitela vrata, ki so se vsled prepiha nenadoma zaprla in udarila papeža po glavi. Poškodba ni nevarna. —

Ljubljana.

— **Policijskemu ravnateljstvu.** Ponočni razgrajači nemoteno razgrajajo po ljubljanskih ulicah. To mora imeti svoj končni vzrok samo pri policiji sami. To sledi iz dejstva, da se vse te huronsko kričave scene odigravajo kar po več četrt ur dolgo in sicer ravno na mestih, kjer stoje. oziroma bi morali stati stražniki. Tako n. pr. na Gradišču. Zakaj vendar policijski stražniki ne intervenirajo? Na tozadevna vprašanja smo iz ust raznih stražnikov čuli značilno izjavo, da tvegajo samo grajo, če privedejo take razgrajače v »aps«, zakaj večinoma so to ljudje »boljših« slojev. In resnično razsaja po ljubljanskih ulicah med drugo in tretjo uro ponoči samo natrkana gospoda, ki prihaja iz gostiln in bara. Zato je več ko smešno pripisovati te pijanske izgrede političnim vzrokom. Treba pa je tudi, da nastopi policija z vso odločnostjo proti onim, ki skušajo svoja ponočnjaška junaštva odevati v nacijonalističen plašč in ki delajo na ta način sramoto vsemu nacijonalističnemu gibanju. Kdor razgraja po ulicah, ne sme računati na noben pardon! Skrajni čas pa je tudi, da prizadete organizacije same napravijo red in da brezpogojno izključijo člane, ki so se navzeli ponočnjaških manir. Pripomniti pa tudi moramo, da je vsa javnost teh ponočnih kravalov sita do grla in da nikakor ni voljna jih dalje prenašati! Naj no čaka policijsko ravnateljstvo, da bo morala javnost narediti red ali z osebnimi spremembami ali pa s samopomočjo!

1— **Dr. Henrik Tuma,** znani odvetnik v Gorici se je preselil v Ljubljano. Fašistovska vlada mu je odrekla pravico bivanja v Italiji ter izvrševanja odvetniškega poklica — češ da je inozemec.

1— **Smrtna kosa.** Včeraj je umrl v Leništču **g. Aleš Zalaznik,** znani restavrater pri »Šestici« na Dunajski cesti. Pokojnik je bil vzoren obrtnik, ki je svojčas propadajočo gostilno pri »Šestici« prenovil v prvovrstno restavracijo, ki je na glasu po solidni in dobri postrežbi. Pokojni Zalaznik se je odlikoval po svojem ljubeznivem nastopu in vzgledni podjetnosti. Bil je izučen slaščičar, a se ni udejstvoval v svoji obrti, ker je bil po svoji sposobnosti in podjetnosti zmožen voditi kako večjo obrt, kar se mu je zelo dobro posrečilo. N. p. v m.!

— **Rezultat občinskih volitev v Krškem.** Sobotne volitve v Krškem so prinesle naslednji izid: demokratska lista 166 glasov (pri zadnjih skupščinskih volitvah 117) in dobi 9 mandatov, SKS 102 glasova s 5 mandati (pri skupščinskih volitvah 37), SLS 342 glasov z 19 mandati. SLS, socijalisti in komunisti so imeli skupno listo.

— **Telefonska mizerija Ljubljana—Beograd.** Poštno ravnateljstvo prosimo, naj se prepriča, kje tiči krivda, da naš tukajšnji telefonist 2—3 minuti absolutno ne more razumeti beograjskega poročevalca — sliši se le neko ropotanje v telefonu, da se pa po končnem 2—3 minutnem križanju v telefon sliši rahel šum, nato pa se oba telefonista razumeta prav izborno. To vendar ne gre, da bi naročniki plačevali drage telefonske pristojbine, zvezalo pa bi se jih tako pomanjkljivo, da se ne morejo razumeti. Krivda je brez dvoma pri zvezanju, ker se nekaj časa ne čuje ničesar, po parkratnem zvonenju pa prav dobro. Prosimo poštno ravnateljstvo, naj napravi red.

— **Abiturijentski tečaj na državni trgovski akademiji v Ljubljani.** Ta tečaj je obiskovalo 43 slušateljev in slušateljic (39+4). Priglašenci za abiturijentski tečaj 1924-25 se sprejemajo ves mesec september in prva dva dneva oktobra. Dne 3. oktobra se prično redna predavanja. Pogoj za vstop: je višji tečajni izpit (matura) popolnih srednjih šol, tehniške srednje šole v Ljubljani in navtičnih akademij kraljevine SHS. — Ravnateljstvo.

— **Državna trgovska akademija v Ljubljani.** Ta zavod, katerega so letos zapustili prvi absolventi četrtega letnika, je štel koncem drugega semestra 128 dijakov in dijakinj (89+39). Od teh dijakov (dijakinj) je bilo ocenjenih z izvrstnim uspehom 11, z dovoljnim uspehom 53, z zadostnim uspehom 26 in z nezadostnim uspehom 3. — Ponavljalni izpiti so dovoljeni 29 dijakom, oz. dijakinjam. Vsled bolezni je bilo neizprašanih 6. Uspeh je torej zelo dober. — **Definitivno vpisovanje** v I. letnik, ter začetek pouka javi ravnateljstvo pravočasno potom listov in z razglasom na uradni deski akademije.

1— **Mestno kopališče na Ljubljanici.** Zadnji čas se zopet opaža, da se je pričelo s potapljanjem plavajočih basenov na mestnem kopališču in to posebno takrat, ko se nahaja na splavu največ kopalcev. To potapljanje se vrši najraje na onem delu, kjer je otroški basen. Ob takih prilikah nikdo ne pomisli, da bi se prav lahko pripetila kaka nesreča, ki bi povzročila neljube posledice. Ugotovilo se je, da se nahaja med organizatorji potapljanja žal nebroj odraslih kopalcev, katerih dolžnost bi vendar bila mladino od takega početja odvračati in jo takoj posvariti ter event. one, ki se ne bi hoteli pokoriti, naznaniti službujočemu paznику na splavu, da jih odstrani s kopališča. Proti vsem organizatorjem potapljanja, katere se bo izsledilo se bo kar najstrožje postopalo in jim prepovedalo dostop v kopališče. Poleg tega se prepoveduje postajanje na mostičkih, zbiranje v gručah na splavu ter metanje neplavalcev v prosto Ljubljanično strugo ali pa v basene. Zabranjene so tudi razne igre z žogo, bodisi v basenih ali pa v drugih kopališčnih prostorih. Vsem onim, ki bi s takimi igrami ne prejenjali, se bo žoge odvzelo in jim vrnilo šele po končani seziji. Nekateri kopalci raznih plavalnih sekcij se poslužujejo mestnega kopališča, ne da bi imeli zato potrebno dovoljenje ali da bi si preje preskrbeli vstopnice pri blagajni. Vsaka taka zloraba se kar najstrožje prepoveduje.

1— **Najdena utopljenka.** Včeraj smo poročali, da so pri Vevčah potegnili iz vode utopljeno žensko truplo. Žandarmerijske poizvedbe so dognale, da je utopljenka identična s 40letno Angelo Humar, prodajalko slaščic v Trnovem.

1— **Umrli so v Ljubljani:** Fran Jenkole, posestnikov sin, 17 let. — S. Marija Kokalj, bolniška sestra, 46 let — Viktor Köchler, župnik, 55 let. — Rudolf Grahek, rudniški voznik, 18 let. — Miran Mohorič, sin sodnega svetnika, 12 let. — Marija Lešnik, delavka, 50 let. — Fran Cirk, čevljarski pomočnik, 46 let. — Alojzij Černič, delavec, 60 let. — Aleš Zalaznik, gostilničar in posestnik, 40 let. —

1— **Tatvina obleke.** Učitelju Košca Francu v Škofji ulici 7 je bila po neznanem storilcu ukradena nova volnena obleka, vredna 1000 Din.

1— **Bančnemu uradniku** Letnarju je bila ukradena pri kopanju v Tomačevem listnica z vsebino 285 Din in raznih dokumentov.

1— **Zaplemba saharina.** Včeraj je bila na dolenjskem kolodvoru prijeta C. P. iz Rimske ceste, ker je imela pri sebi več škatljic saharina in se je hotela z njim odpeljati na Dolenjsko. Policija je saharin zaplenila in uvedla preiskavo.

1— **Aretacija v zadevi viškega napada.** Kot nujno sumljiv, da je bil udeležen pri napadu na komunista Juvana, je bil dne 5, t. m. aretovan zasebni uradnik Josip Koren, roj. l. 1903 v Gorici ter istotja pristojen. Poizvedbe so ugotovile, da se je udeležil tudi napada na dr. Lemeža.

1— **Policijske prijave.** Tekom zadnjih 24 ur so prispele na policijo sledeče ovadbe: 2 tatvini, 2 pijanosti, 3 kaljenja nočnega miru, 9 prestopkov cestno policijskega reda, 2 prekršaja pasjega kontumaca, 3 telesne poškodbe, 1 prekoračenje policijske ure, 1 ogrožanje javne varnosti, 1 prireditev plesa brez dovoljenja, 1 zaplemba saharina.

1— **Ceni. občinstvo se opozarja** na tvrdko **Franc Šimenc** pralnica in likalnica, Kolodvorska ulica 8. Ker je tvrdka svoj obrat znatno razširila, sprejema odslej v večjem obsegu: moške bele obleke, damske obleke in bluze; zelo ugodna prilika tudi za zavese in zastore. Cene solidne, delo priznano najlepše. Tvrdka otvori po počitnicah poleg pranja in likanja perila tudi oddelek za popravljanje vsakovrstnega perila ter bo tudi v tem oziru nudila ceni. občinstvu najugodnejše pogoje.

— **Za koncert,** katerega prirede v petek, dne 11. t. m. dijaki gimnazije v Banjaluki, so vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni. Tokrat koncertira v Ljubljani mlad zbor navdušenih dijakov iz naše Bosne, ki nam hočejo pokazati prelepo svojo narodno in umetno pesem tako v zboru, kakor tudi na narodnem instrumentu. Občinstvo prosimo, da se v obilnem številu odzove vabilu mladih prirediteljev. Vstopnice po 15, 12, 10, 8 in 6 Din.

Maribor.

Policijske prijave. Včeraj je prejela policija 10 prijav, in sicer 1 radi ogrožanja osebne varnosti, 1 radi kršenja pasjega kontumaca, 1 radi prekoračenja cestnopolicijskega reda, 1 radi tatvine in več drugih.

Cerkvena tatvina. V noči od 6. na 7. t. m. so neznani tatovi vlomili v župno cerkev v Črešnjevcih v Prekmurju in odnesli pozlačeno monštranco in srebrn kelih v vrednosti 20.000 Din.

Komunistična propaganda. Sinoči so po Mariboru še neznani ljudje lepili hujskaške komunistične lepake, katere je policija odstranila.

Koncert bosanskih dijakov iz Banjaluke se je sinoči vršil v kazinski dvorani. Kljub vročini je bila dvorana polna občinstva, ki je navdušeno pozdravljalo vsa izvajanja bosanskih dijakov. Program je obsegal po večini motive za tamburaški zbor, mešani zbor in solopetje. Če izpustimo prvo točko Albinijevo uverturo k opereti »Baron Trenk«, so vse naslednje ugajale in so bile tudi dobro podane. Gospodična Rubićeva je zapela dve narodni pesmi in eno umetno pesem in ji je bil poklonjen lep šopek.

Dopisi.

ROGAŠKA SLATINA.

Dne 6. julija so gostovali pri nas »Šentjakobčani« iz Ljubljane pod vodstvom in režijo K. Pogorelca z veseloigro »Avtomobilist«. Igralci so svoje vloge odigrali s priznanja vredno dovršenostjo, k čemur je veliko pripomogla spretna režija Pogorelčeva. Ugodno so vplivali na gledalce kratki odmori, ker so naši gostje navajeni počitka že pred 23. uro. Pri ostalih prireditvah ni bilo tako in priporočamo društvom, ki nameravajo tekom letošnje sezone uprizoriti v Rogaški Slatini še kakšno prireditev, da se omeje na izbran repertoir in kratke odmore. — Danes imamo v Rogaški Slatini le 1000 gostov, kar je v primeri z lansko sezono jako malo. Tudi tu se pozna denarna kriza. Nočemo odvračati nobenega društva, ki je namenjeno na gostovanje v Rogaško Slatino, vendar opozarjamo na majhno število gostov, pri katerem si posamezna društva lahko kalkulirajo dohodke. Dalje so gostje dokaj izbirčni in je med njimi precej inozemcev, ki ne razumejo našega jezika. — Ni pa samo to. Celo naši bratje Srbi in Hrvati se ne udeležujejo slovenskih prireditev v tistem številu, kakor bi bilo pričakovati.

— **Blejska Dobrava.** V nedeljo, dne 6. t. m. je priredilo »Slovensko delavsko pevsko društvo Sava na Savi« na obsežnem vrtu hotela Stol na Blejski Dobravi koncert. Na koncertu, ki je bil jako dobro obiskan, je »Sava« zapela pod vodstvom pevovodje Tancarja par umetnih in narodnih pesmic. Zboru se pozna, da je še mlad, ker je bil mestoma nesiguren. Motilo je tudi to, da ima zbor samo enega prvega tenorista, ki se je sicer trudil zadostiti svoji težki nalogi. Po oficijelnem delu je zbor zapel par luštkanih domačih pesmic in te so bile najlepše. Vrlemu delavskemu društvu želimo mnogo lovala tudi kovinarska godba z Jesenic, ki [illegible] in uspehov. Na koncertu je sodelovala tudi kovinarska godba z Jesenic, ki ni popolnoma ustrezala svojemu namenu, ker je na popolnoma narodni prireditvi svirala izključno le nemške komade. Ko smo gostje že odhajali, smo na kolodvoru slišali prvi slovenski komad, pa so menda že pomagali protesti, ki smo jih, odhajajoč, izražali proti godbi. No, pa upajmo, da se bo tudi to odpravilo. Še enkrat vrlemu narodnemu društvu na Savi vse priznanje in zahvala za užitek, ki smo ga imeli nedeljski izletniki na Blejski Dobravi. Izletnik.

— **Brežice.** Prostovoljno gasilno društvo v Brežicah priredi v nedeljo, dne 10. avgusta t. l. veliko ljudsko veselico na mestnem trgu. Pričetek veselice ob 3. uri popoldne. Sodeluje železničarska godba. Ob pol 12. uri dopoldne se vrši na mestnem trgu promenadni koncert. Za dobro jedačo in pijačo bo preskrbljeno, kakor tudi za druge zanimivosti in tajnosti. Čisti dobiček je namenjen za nabavo gasilnega orodja. **Na pomoč!**

Gospodarstvo.

Plenarna seja Trg. in obrtniške zbornice.

Samostojni predlogi in nasveti.

Zborični član Jak. Zadravec predlaga, da se zbornica zavzame za to, da se proga **Sombor—Koprivnica—Varaždin čimpreje zgradi.**

Isti zborični član stavi dalje nujni predlog glede **reforme davka na poslovni promet.** Njegov predlog je bil po priporočilu zb. člana Jelačina, ki je navajal statistične podatke o plačilu tega davka v posameznih pokrajinah, soglasno sprejet. Dalje stavi Zadravec nujni predlog glede **vojnice** (prejšnja vojaška taksa, ki jo je moral plačati vsak, kdor ni služil, takozvana »Krüppelsteuer«) in remontno-komorskega prispevka. Poslednji predlog Zadravca se tiče **saniranja slovenske mlinske industrije,** in sicer zahteva, da se Slovenija glede preskrbe z žitom uvrsti med pasivne kraje in da se tudi za dovoz žita v naše mline in za izvoz moke odobri tarifna ugodnost, ki jo uživajo za prevoz moke vojvodinski mlini.

Nato sledi predlog zb. člana Rojine, da se sprejme **omrežje bivše južne železnice** v enotno kilometersko kazalo. Sprejeto.

Zopet se oglasi zb. član Zadravec. Predlaga, da zbornica izposluje čimprejšnjo izdelavo načrta zakona in štatuta **o Državni obrtni banki** in sicer naj se izdela v soglasju s tozadevnimi zborničnimi predlogi. Zahteva tudi, da se ustanove v Ljubljani in Mariboru **filijalke Državne hipotekarne banke,** ki bi dovoljevale cenene kredite za podpore posameznim obrtnikom in za pospeševanje obrtništva sploh.

Zb. svetnik Bučar predlaga, da se na progi **Novo mesto—Brežice,** osobito v Kostanjevici in Št. Jerneju, otvorijo telefonske postaje, ker se ravno ta pokrajina v zadnjem času gospodarsko zelo živahno giblje.

Svet. Rebek zahteva, da **se v** zaščito podjetništva uveljavi brez odloga **nova carinska tarifa.**

Končno stavi še svet. Franchetti dva predloga. Prvi se tiče **uvrščanja vajencev v mezdne razrede.** Po zakonu o zavarovanju delavcev se namreč pri določevanju višine zaslužka v svrho uvrstitve v mezdne razrede naturalni prejemki ekvivalentirajo. Zato se dogaja, da se uvrščajo revnejši vajenci v višje razrede, dočim pridejo premožnejši v I. razred. Posledica tega je seveda ta, da čestokrat mojstri revnejših učencev nočejo sprejemati, kar je krivično. Zato naj se zahteva naredbeno določilo, da se vsi vajenci brez izjeme pri zavarovanju zoper bolezen in nezgode uvrstijo v I. mezdni razred. Drugi predlog meri na to, da zbornica ukrene vse korake, da se dela, ki **se lahko izvrše v državi,** ne bodo oddajala v inozemstvo, temveč **domačim obrtnikom.** Ta predlog je tembolj aktualen, ker se širijo govorice, da namerava država oddati vsa mizarska dela za novo palačo Narodne skupščine in druga državna poslopja v izvršitev v Nemčijo.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi in je dnevni red izčrpan, zaključi predsednik Knez sejo.

•

Tekom plenarne seje je govoril tudi zborični tajnik dr. Windischer. Podal je izčrpno poročilo o zborničnih akcijah, o davčnih in finančno-političnih vprašanjih. Poročal je tudi o poteku seje finančnega odseka, ki se je vršila prejšnji dan. Na tej seji so se obravnavali predlogi, ki jih namerava zbornica staviti za novi finančni zakon. Finančni odsek se je postavil na stališče, da je nujno potrebno, da se izenači davčna zakonodaja, revidira zakon o taksah in pristojbinah, ki preobčutno obremenjuje naše narodno gospodarstvo in končno, da se izenači tudi pobiranje trošarine na vino in žganje za vse pokrajine naše države.

× Kurz zlate marke znaša po paritetí berlinske borze približno 20.70 Din.

× **Avstrijski šiling.** Avstrija je izdala kovinast denar, od katerega zavzema posebno odlično mesto šiling, ki naj bo nova avstrijska srebrna krona. Nominalno velja šiling 10.000 avstrijskih kron, faktično pa je vreden samo 8000 avstr. kron. Dosedaj je bilo izdanih dva milijona šilingov. Kljub temu pa ni šilingov skoraj nikjer videti. Vse je namreč seglo po teh novih srebrnih kronah in prve dni so plačevali ljudje tudi po 50% več, kakor pa znaša nominalna vrednost šilinga. Ljudje hočejo pač biti varni in zato kopičijo šilinge zlasti kmetje, ki po strahovito slabih izkušnjah nikakor nočejo verovati v stalno vrednost papirnate krone. Dunajski listi zelo grajajo vlado, da je izdala šilinge v nepravem času. Polomi avstrijskih bank, neuspeh Avstrije v Ženevi, nalahno oslabljenje avstrijske valute, vse to so dejstva, ki ne morejo povečati zaupanja v avstrijsko papirnato krono. Zato bi morala vlada izdajo šilingov odložiti in potem ne bi doživela, da bi šiling izginil vsled tezauriranja iz prometa.

× **Nekatere cene na tržask. trgu.** Seno 36 lir za kvintal, slama 32 lir, oves 93 lir, teletina 800—860 lir, koštrunovina 650 lir, žive kokoši 16—30 lir komad, petrolej 2 liri za kg, klobuki 30—85 lir komad, obleka, kompletna 180—650 lir, obuvalo 40—120 lir, par; živila: sveže meso 7.60—8.80 lir kilogram, telečje 8.— do 10.— lir, sveža svinjina 10.40—14 lir, prekajena svinjina 14.— do 16 lir, mleko 1.40—1.70 lir za 1 liter, svinjska mast 8.80—10.40 lir kilogram, slanina 8.40—10.40 lir, jajca (komad) 50 do 65 centesimov, moka bela 1.40—2.20 lir kilogram, riž 2.—3.60 lir, fižol 2.60 do 4.40 lir, novi grah 1.20 do 2 liri, novi krompir —.66 do 1 lira, sladkor 6.— do 6.80 lir, črešnje 2.40 do 3.20 lir, novi fižol v stročju 1.20—2.80 lir. —

× **Monopolski dohodki naše države** v marcu letos so znašali 191.4 milijona dinarjev. Največ dohodkov je dal tobak, namreč 116 milijonov dinarjev. V istem mesecu lanskega leta so znašali monopolski dohodki 139.4 milijona dinarjev; letos so znašali torej dohodki v marcu 52 milijonov dinarjev več, kakor lani.

× **Izvoz jajec iz Italije.** Italija je določila za letos kontingent 1500 vagonov jajec, ki se smejo izvoziti.

DOBAVE.

× **Dobava vrečic iz kartona, copat in sodov.** Pri smodnišnici v Kamniku se bo vršila dne 16. julija t. l. druga ofertalna licitacija glede dobave vrečic iz kartona in copat ter dne 2. avgusta t. l. glede dobave sodov. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Dobava železa.** Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 26. julija t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega železa. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubjani interesentom na vpogled.

× **Dobava nafte in strojnega olja.** Električna centrala na Cetinju razpisuje dobavo enega vagona nafte in 600 kg strojnega olja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× **Dobava mesa.** Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklenila dne 11. julija t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave mesa za ljubljansko garnizijo. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Skautski tabor ob „Črnem jezeru".

Letos so postavili skauti svoj tabor ob Črnem jezeru pod visokim Stolom. Gospod in gospa Bizjak iz Most pri Žirovnici sta odstopila potreben prostor, za kar jima gre zahvala in priznanje, saj celo meščani ne umejo zadostno oceniti skautskega pokreta.

Tabor ima to prednost, da leži komaj pol ure od železniške postaje Žirovnica, a vendar ga skalnati greben Brinjvrha popolnoma loči od kulturnega sveta. Od tabora dalje se razprostirajo le gozdovi, strme pečine, temnozeleno jezero in divne Julijske Alpe s sivim Triglavom. Lepše lege se pač ne da zamisliti. Prizorov pa, ki se nudijo od tod, ni mogoče opisati. Od ranega jutra, ko zalaja plahi srnjak v gošči, ko se posvetijo s snegom posrebrni vrhovi Julijskih Alp, pa do večera, ko po zadnji večerni zarji posedajo izvidniki okoli posvetovalnega ognja sredi taborišča, mineva čas po bliskovito.

Tabor obstoji iz enajst velikih šotorov, ki so postavljeni v krogu. V teh šotorih je prostora za 88 izvidnikov. Gospod Bizjak je dal seno za ležišča. Ob vhodu v taborišče plapola na visokem drogu državna zastava. Sredi tabora je posvetovalno ognjišče s sedeži za izvidnike-predstojnike in starešino »Sivega volka«. Malo pred starešinskim šotorom stoji totem z lepo izrezljanim sivim volkom ter krogom večnosti, javorovim semenom-življenjem in bizonovimi rogovi — močjo.

Kuhinja je v gošči.

Življenje izvidnikov poteka po strogem dnevnem redu. Delo in pouk v skautizmu se prijetno menjavata z zabavo in igro ter kopanjem pod jezerom v peneči se Završnici. Ko bodo tekom tedna vsi izvidniki zbrani — bo jih nad 70 z nekaterimi planinkami vred — potem se bo šele začelo pravo življenje. Kadar bodo minuli lepi taki tedni taborenja, tedaj se bodo skauti vrnili vsi zdravi in čvrsti, kot dobri ljudje in državljani — ako Bog da in sreča junaška.

Sivi volk.

Ločiti se hoče...

Na policijskem komisarijatu v Beogradu se je odigrala te dni zanimiva scena. Trgovski potnik Janoš Lenčič iz Subotice je že dalje časa živel s svojo ženo Otilijo v Beogradu. Zakon je bil na prvi pogled zelo srečen. V zadnjem času pa se je lotil Otilije sum, da jo njen mož vara. Znanci so jo namreč opozorili, da Janoš poseda v mestnih parkih z neko lepo mlado damo, medtem ko Otilija misli, da je njen mož na potovanju. Pred kratkim je ljubosumna Otilija sledila Janošu in ga je v svoje veliko presenečenje zalotila v družbi mlade dame, kateri je nežno stiskal roko. Še večje pa je postalo njeno začudenje, ko je v tej dami spoznala svojo sestrično Karolino. Nastal je kraval in Janoš je moral z Otilijo na policijski komisarijat, kjer je Otilija izpovedala ves dogodek in zahtevala takojšnjo ločitev. Službujoči uradnik ji je pojasnil, da policija s tem nima ničesar opraviti in da spada zadeva pred duhovno sodišče. »Toda jaz nisem cerkveno poročena«, je vzkliknila Otilija obupano. Misleč, da se gre tu za civilni zakon, jo je uradnik odpotil na pristojne sodne oblasti.

»Jaz sploh nisem poročena,« je vzdihnila Otilija.

»Kaj pa potem hočete?« jo je vprašal uradnik.

»Živela sva kar tako skupaj. Kljub temu pa se hočem ločiti od njega, da me bo moral podpirati.« Z veliko težavo se je posrečilo policijskemu uradniku ženi dopovedati, da v tem slučaju ne more računati na vzdrževalnino. Ako se pa na vsak način hoče kot nelegitimna žena legitimno ločiti, se mora obrniti na sodišče, če upa, da bo dobila proces.

Iz strankarskega življenja.

Redna seja Mestnega odbora NRS v Ljubljani se vrši danes dne 8. julija t. l. ob 20. uri zvečer v pisarni M. O. NRS, Wolfova ulica št. 1, I. nadstropje.

Zaupni sestanek pristašev Narodne radikalne stranke in nekdanje Narodno-napredne stranke za Št. Petersko-Vodmatski okraj se vrši v sredo dne 9. julija t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Zupančiču, Ahacljeva cesta. Ker je na programu reorganizacija novega pododbora, je prisotnost vseh članov nujno potrebna. — Tajništvo.

ALISS:

Ko je jasmin cvetel...

V vrtu, pod rdečim dežnikom sta sedela.

Ona, bela kakor lilija, je poslušala tožne glasove balalajke, tožne besede ruskih pesmi.

On je pel. Iz daljnih ruskih step je pričaral zlata žitna polja, tišino travnikov, poezijo tundre. Pripovedoval je o trpljenju in sreči, ljubezni in srdu...

Od časa do časa je pogledal nanjo. V njegovih očeh je bilo veliko vprašanje, v njeni duši nem odgovor.

Nenadoma je ubral veselo pesem. Ali je bila mogoča vesela, razposajena? Ne... Poskakovali so glasi balalajke, jokale so pa besede nad devico, katero je prodal oče za naročje srebrnikov...

Ko je izzvenel zadnji zvok, jo je pogledal in molčal. Ali je hotel opeti njeno svobodo in srečo... ali je hotel, da razume svojo srečo... ali pa ji je hotel pokazati revščino življenja? O, toliko vprašanj, a nobenega odgovora, ker si duša ni upala ustvariti varljivega upa...

Njej je bilo mučno in je dejala: »Ali je mogoče, da proda oče svojo hčer za naročje srebrnikov?«

»Ne vem,« je nejasno rekel.

»Jaz se pa že ne bi pustila!« je skoraj divje dejala.

Nasmehnil se je bil njenim besedam in nežno ubral: »Jaz te ljubim, ljubim...«

Duša ji je vzdrhtela in se znašla z njegovo dušo v nevidnem poljubu.

Jasmin je cvetel. Odprl je vsaki posamezni cvet, da je duhtel, duhtel... Jasmin je ljubil in v svoji sreči bdel nad pravljičnim trenutkom...

Po noči je bil veter raztrgal beli nakit in ga raznesel širom vrta.

Zjutraj je ona otožno gledala na oropani grm in dejala: »Jasmin je odcvetel...«

ALISS:

Higijena.

Dež je lil in lil, da so se že ljudje bogu zasmilili... Pral je cesto, izpral ji je nastlane cvetne metuljčke, ki so jih natresle jablane, izpral je globoke kolovozi in jih nalil z vodo. Izbrisal je grdoto blata in cesta je izgledala umita... Blato se je potuhnilo, a gorje, kdor je stopil vanj, ta je dojmil pojem »prekmursko blato«.

Dež je lil in lil na šolska okna.

V šolski sobi je stavil koze otrokom okrajni zdravnik. Tudi na te, od sveta pozabljene vasi je napredek razprostrl krila in se je dotaknil s konjicami. Deca se je zadržala lepo. Z resnimi, nekoliko zardelimi lici je čakala na usodepolno rezilo in se zanimala, kako se cepijo koze, ne pa čemu.

V sosedni sobi je sedela deca pred tablicami in okorno prerisavala nanje iz šolske table »d, D«.

Če se je zmotila deca, je oslinila prst in zbrisala pogrešeno črko, črto.

Ko pa je bila popisana tablica, je deček pljunil na svoje pisanje in je z rokavom pobrisal. Deklica je pa imela privezano krpico, vso vtaknila v usta in potem z njo umila tablico...

V sosedni sobi je zdravnik cepil proti kozam... tu je deca pljuvala na mater človeške kulture... vzunaj je pa lil dež in se rogal človeštvu...

To in ono.

Kako so postavljali v stari Avstriji ministre?

O tem zanimivem poglavju je pripovedoval princu Ludwigu Windisch-Graetz bivši zunanji minister grof Berchtold sledeče:

Po demisiji Czernina kot zunanjega ministra so konferirali v budimpeštanskem dvoru kralj Karl, Tisza in njegova kreatura Burian v sredi dvorane, kdo da naj bo Czerninov naslednik. Na vratih je stal lakaj. Pri oknu je bil službujoči osebni adjutant kralja, debeli Zdenko Lobkowitz. Berchtold vstopi v dvorano. Lobkowitz stopi k njemu in reče: »Ravnokar se dela tu zunanji minister«.

»Na koga pade pač izvolitev?« vpraša šepetaje Berchtold.

— Na mene prav gotovo ne, odvrne tiho Lobkowitz. »Vsaj ne razumem ničesar od politike.«

»Za božjo voljo,« odvrne Berchtold s strašnim obrazom. »Menda vendar ne bodo zopet segli po meni?«

»Tisza noče,« reče Lobkowitz. »Rezerviral si je to mesto za ogrsko politiko. Ostane torej samo Burian ali pa lakaj pri oknu. Samo poglej ga! Tudi on ima inteligenten obraz.«

»Dve proti eni,« reče hitro Berchtold, ker je že šel cesar k njemu, »da bo lakaj!«

»Buriana sem imenoval za zunanjega ministra,« reče v tem cesar.

»Ali nisem prav uganil, reče nato pri odhodu Berchtold Lobkowitzu, »da bo lakaj postal minister?«

In takšni lakaji so tako dolgo odločevali o usodi Avstrije, da so jo pokopali. Vsaj eno zaslužno delo.

Ženski Paskljević.

Pred zagrebškim sodiščem se je v soboto obravnavala zanimiva stvar. Na zatožni klopi sedi mladoletna Milka Soltar, kmečko dekle, ki je obtožena navadnega umora. Zgodilo se je tako-le: Stanovala je pri neki Josipini Klastan. Ta je imela ljubezensko razmerje z nekim Tomićem. Ko je prišla Milka k Klastanovi, je bila slednja v blagoslovljenem stanu. Milka in Josipina sta kmalu postali veliki prijateljici. Med tem je Josipina rodila otroka in si s tem nakopala težavno življenje. Nekega dne je dejala Josipina svoji prijateljici, da Tomića ne bo nikdar vzela za moža, ker je siromašen in pijanec. Naprosila je Milko, naj nese otroka k Tomićevim staršem: ako ga ne bi hoteli sprejeti, naj otroka umori. In Milka je šla in napravila, kakor ji je rekla Josipina. Ker Tomićevi starši niso hoteli sprejeti nezakonskega otroka, ga je Milka vrgla ob tla in ko je bilo mrtvo, ga je skrila v neko grmovje ter šla peš v Zagreb, kjer jo je na kolodvoru pričakovala Josipina. Kmalu za tem je Milka odšla v službo v Vel. Gorico. Sodnik vpraša dekleta:

»Kako si mogla ubiti otroka?«

»Mislila sem, da se ne bo nikdar zvedelo, ker sva prisegli, da bova molčali.«

»Zakaj pa nisi rekla Josipini, naj ona sama umori dete?«

»Hotela sem ji pomagati, ker sem jo imela zelo rada in bi za njo storila vse.«

»Imaš fanta?«

»Imam.«

»Ali si morda ljubila njo kakor fanta?«

»Ljubila sem jo veliko bolj, ko fanta...« Stanovali in spali sta v eni sobi.

Za časa preiskave je Milka trdila, da je sama umorila otroka in da ji ni nihče tega naročil. Pri obravnavi pa je izpovedala, kakor je zgoraj opisano.

Sodišče je ugotovilo, da je Tomić zahteval od Josipine otroka, ona pa mu ni mogla povedati, kje je dete. Kakor je razvidno iz izpovedb zaslišanega Tomića, Josipina ni imela nobenega povoda, da umori otroka. Sporazumno s Tomićem sta zadevo prijavila policiji. Obducirano otročje truplo dokazuje, da je hotela Josipina svoje dete izstradati, a ona zatrjuje, da je s svojimi prsi nahranila dete, preden ga je Milka odnesla k Tomićevim staršem. Josipina je v ostalem Milko samo naprosila, naj odnese otroka k Tomićevim, a ni ji rekla, naj dete umori in je to Milka storila iz lastne inicijative. — Milka Soltar je pokvarjen mlad ženski tip in je izvršila že več tatvin in goljufij. Zna se tako nedolžno obračati, da bi človek mislil, da je obtožnica proti njej usodepolna pomota. Vendar se sodišče ni dalo voditi od nedolžnih pogledov in naivnega govorjenja mlade izprijenke in jo je obsodilo na 7 let ječe, a Josipina, za katero je državni pravdnik predlagal smrt na vešalih, je bila — oproščena. —

: **Mojsterica v plavanju** je vsekakor mis Lilian G. Harrison, mlada Angležinja, ki živi v Severni Ameriki in namerava v tem poletju preplavati kanal. Dasi je mis Harrison stara komaj 20 let, velja za prvo plavalko sveta. Bila je prva, ki je preplavala veletok La Plata v Argentiniji, ki je širok 24 in pol milj. V 24. urah je preplavala 26 in pol milj in je tako odnesla svetovni rekord ženskih plavalcev. V športnih krogih vlada veliko zanimanje za to novo senzacijo mlade Amerikanke.

: **V Belgiji** ne izide v nedeljo noben časopis. Da pa ne bi mogli zunanji listi konkurirati z domačimi, je prodaja tujih časopisov v nedeljo prepovedano.

: **Roparski poizkus in lov za zločincem.** V soboto okoli 11. ure dopoldne je vstopil v zlatarsko trgovino bratov Gellert mlad mož in zahteval poročni prstan. Ko se je Gellert obrnil, da bi poiskal zaželjeno, mu je zadal mladi človek več udarcev z bajonetom. Gellert je nato pričel kričati na pomoč, nakar ga je sunil zločinec z bajonetom še enkrat v glavo, pograbil prstane in dragulje, ki jih je mogel v naglici doseči in nato pobegnil. Gellert je tekel za njim, toda vsled izgube krvi se je skoraj nato zrušil. Prizor je vzbudil seveda splošno pozornost in ljudje so pričeli zasledovati zločinca, čegar bele hlače so bile okrvavljene in ki je mahal s krvavim nožem. Ko so mu prišli zasledovalci blizu, je potegnil zločinec samokres in pričel z njim groziti. To je zasledovalce uplašilo. V tem je prišel zločincu nasproti mlad mož, na katerega je oddal zločinec dva strela, ki ga pa k sreči nista zadela. Ljudje so kričali po policiji. Ta pa je izjavljala, da mora dobiti najprej ojačenje, predno se more lotiti zločinca. V tem je zbežal zločinec v neko hišo, ki jo je obkolila velika množica. Nihče pa se ni upal vdreti v hišo in tudi policija je ostala lepo previdno v ozadju. V tem pa pride mimo znani kvartopirec in duelant Julij Szemző. Ko je videl razburjeno množico, je vprašal, kaj da se godi. Szemző je nato šel v hišo in dobil v tretjem nadstropju zločinca. Predstavil se mu je kot detektiv in mu napovedal aretacijo. Zločinec se mu je vdal brez odpora. V tem so se seveda pojavili policisti in ga odvedli. Na policiji je nato zločinec izjavil, da se piše Josip Dömötör in da je sklenil še z dvema tovarišema izropati zlatarja Gellerta in nato z ropom pobegniti v tujino. Oba tovariša sta bila nato aretirana. Stanje Gellerta je resno, toda ne smrtno nevarno.

Vedno zadnje novosti

SAMO

GRICAR & MEJAC,
Šelenburgova ulica 3.

Trboveljski premog in drva
dobavlja
DRUŽBA ILIRIJA
LJUBLJANA Kralja Petra trg 8
Telefon štev. 220
Plačilo tudi na obroke!

Lastnik:
Konzorcij »Narodnega Dnevnika«.
Glavni in odgovorni urednik:
Železnikar Aleksander.
Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

48

Morda so bili njeni poljubi izraz prijateljstva. Kako bi naj vedel nekaj podobnega, ko ni poznal človeških navad.

Naenkrat je vstal, voščil d'Arnotu lahko noč, kakor se je naučil in legel na ležišče iz praproti, kjer je ležala Jane Porter. D'Arnot je ugasnil luč in legel na postelj.

Teden dni sta počivala in d'Arnot je učil Tarzana francoščine. Končno sta se lahko že precej dobro razgovarjala.

Ko sta nekega večera sedela v koči, predno sta šla spat, se je Tarzan naenkrat obrnil k d'Arnotu:

»Kje je Amerika?«

D'Arnot mu je s prstom pokazal proti severozahodu.

»Več tisoč milj čez morje,« je dejal. »Zakaj?«

»Tja hočem.«

D'Arnot je odkimal.

»Nemogoče, prijatelj moj!«

Tarzan je vstal in vzel s knjižne police močno obrabljen zemljevid.

Odprl je karto sveta in rekel:

»Tega nisem nikdar dobro razumel; razložite mi, prosim.«

D'Arnot mu je pokazal, da pomeni modra barva vodovje na zemlji, drugobarvni deli pa celine in otoke. Potem ga je prosil Tarzan, naj mu pokaže mesto, kjer se nahajata.

D'Arnot mu je pokazal.

»In zdaj mi pokažite Ameriko,« je prosil Tarzan.

Ko je d'Arnot držal prst na severni Ameriki, se je Tarzan smehljal in položil plosko roko na karto, da je zakrila ves ocean med obemi deli sveta. »Saj ni tako daleč,« je dejal, »komaj toliko, kakor je moja roka široka.«

D'Arnot se je smejal. Kako mu naj razloži?

Vzel je svinčnik in narisal tenko točko na afriški obali.

»Ta mala točka,« je dejal, »je mnogo večja na karti, kakor je pa vaša koča na zemlji. Torej vidite, kako je daleč?«

Tarzan je trenutek razmišljal.

»Žive beli možje v Afriki?« je vprašal.

»Da.«

»Kateri so najbližji?«

D'Arnot mu je pokazal nek kraj na karti, baš severno od njih.

»Tako blizu?« se je čudil Tarzan.

»Da,« je odvrnil d'Arnot, »pa ni blizu.«

»Imajo velike čolne, da se lahko prepeljejo čez ocean?«

»Da.«

»Potem greva jutri k njim.«

D'Arnot se je zopet smehljal in majal z glavo.

»Je predaleč. Poginila bi, predno bi dospela tja.«

»Kaj hočete zmirom tu ostati?«

»Ne.«

»Potem odideva jutri oba skupaj. Jaz ne ostanem več tu. Rajši umrem kakor pa, da bi ostal.«

»Dobro,« je odvrnil d'Arnot, »ne vem, kaj vas žene proč, dragi prijatelj, toda tudi jaz bi rajše umrl, kakor pa ostal tu. Če greste, grem z vami.«

»Dogovorjeno,« je dejal Tarzan. »Jutri grem v Ameriko.«

»Kaj hočete brez denarja v Ameriko?« je vprašal d'Arnot.

»Kaj je denar?«

D'Arnot se je dolgo ukvarjal, predno mu je razložil, kaj je denar.

»Kako dobe ljudje denar?« je Tarzan končno vprašal.

»Zaslužijo ga.«

»Dobro, potem bodeva delala tudi midva, da ga zasluživa.«

»Ne, dragi prijatelj,« je odvrnil d'Arnot. »Ne imejte skrbi zaradi denarja. Imam ga dovolj za dva in tudi za dvajset. Ko prideva v kulturni svet, boste imeli vsega v obilici.«

Drugi dan sta odpotovala oba proti severu. Vsak je imel puško z municijo, posteljno opravo, živež in pripravo za kuho.

Zadnje se je zdelo Tarzanu nepotrebno breme in vrgel je kotel proč.

»Toda, prijatelj moj,« ga je opozarjal d'Arnot, »naučiti se morate jesti kuhane jedi. Noben civiliziran človek ne je surovega mesa.«

»Saj še ne prideva tako kmalu k ljudem,« je menil Tarzan. »Jaz ne morem te priprave trpeti. Pokvari mi ves okus dobrih jedi.«

Mesec dni sta potovala proti severu. Včasih sta imela živeža v obilici, včasih sta pa več dni trpela glad.

Naletela nista na nobene sledi domorodcev in tudi zveri jih niso nadlegovale.

Tarzan je venomer vpraševal in se hitro učil. D'Arnot ga je učil raznih kulturnih fines, n. pr. jesti z nožem in vilicami, toda Tarzan jih je večkrat jezno odložil in menil, da so te stvari čisto odveč; potem je s svojo rujavo roko prijel jed in jo vtaknil med močne zobe. D'Arnot ga je karal:

»Ne smete jesti kakor divja žival, Tarzan! Rad bi napravil iz vas gentlemana. Moj bog, izobražen človek se vendar ne obnaša tako. Strašno!«

Tarzan se je v zadregi smehljal in vzel zopet nož in vilice v roke, dasi jih je v dnu srca sovražil.

Med potjo je nekoč pravil d'Arnotu o velikem zaboju, ki so ga mornarji zakopali in ki jim ga je on vzel in ga skril v opičjem zbirališču.

»To je bržkone zaklad profesorja Porterja,« je dejal d'Arnot. »To ga bo spravilo v neprijetno zadrego; neumno, toda saj niste mogli vedeti.«

»Tedaj se je Tarzan spomnil na pismo, ki ga je Jane Porter pisala svoji prijateljici in razumel je, kaj je bilo v zaboju in kaj je Jane Porter mislila.

»Jutri se vrneva in ga poiščeva,« je izjavil d'Arnotu.

»Vrniti se?« je vprašal d'Arnot. »Toda dragi moj, zdaj potujeva že tri tedne in če hočeva vzeti s seboj težki zaboj, ki so ga morali nositi štirje mornarji, bova rabila mesece, predno se vrneva zopet nazaj sem.«

»Toda zgoditi se mora,« je izjavil Tarzan. »Pojdite vi naprej in jaz se vrnem po zaklad. Sam grem lahko hitreje.«

»Imam boljši načrt, Tarzan,« je dejal d'Arnot. »Pojdiva naprej do prve človeške naselbine. Tam najameva čoln in odjadrava ob obali nazaj, potem z lahkoto prepeljeva zaklad sem. Ta način je bolj priprost in bolj varen in ni treba, da bi se ločila. Kaj mislite?«

»Dobro,« je dejal Tarzan. »Zaklad ne uteče. Lahko bi ga šel sam iskat in bi bil v enem, dveh mesecih zopet pri vas, toda ljubše mi je, da ne boste hodili sami. Kadar vidim, kako si ne znate prav nič pomagati, se večkrat čudim, da ni bilo človeško pleme tekom stoletij, o katerih ste mi pravili, že uničeno. Že levinja Sabor vas lahko na tisoče pokonča.«

✝

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in cenj. gostom tužno vest, da je danes zjutraj ob pol eni po kratki mučni bolezni preminul v Leonišču naš prisrčno ljubljeni, predobri in skrbni soprog, oče, ozir. sin, brat, bratranec, svak, stric itd. gospod

Aleš Zalaznik

posestnik in restavrater pri „Šestici".

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil jutri v torek 8. julija ob petih popoldne iz sanatorija v Leonišču po Zaloški cesti, Sv. Petra cesti, Prešernovi ulici, Dunajski cesti, Sodni ulici na pokopališče k Sv. Križu.

Vsem, ki so pokojnika poznali, ga priporočamo v blag spomin.

V LJUBLJANI, dne 7. julija 1924.

Sandi in Zinka, otroka. **Zinka Zalaznik,** soproga.

Vsi ostali sorodniki.

Oglašajte v Nar. Dnevniku!

Pohištvo
vseh vrst, oprave za spalne sobe iz trdega in mehkega lesa, kakor za jedilne sobe, kuhinjske oprave, pisarne itd. priporočam po jako ugodnih cenah
Josip Andlovic,
strojno mizarstvo
Karlovska cesta štev. 22.
ZALOGA POHIŠTVA.
Komenskega ulica štev. 28

Lep, črn premog
s 4—5000 kalorij, franko Ormož tona á Din 300 prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica štev. 1.

Vse vrste reklamnih napisov
za Ljubljanski veleseiem, bodisi na zunanji ograji ali v notranjih prostorih dobavlja še vedno, kakor do sedaj tvrdka
PRISTOU & BRICELJ
Aleksandrova c. 1. Ljubljana, Šelenburgova ulica 6. strokovno izučena specijalista za črkoslikarstvo v vseh panogah te stroke.
Specijaliteta: steklene napisne firme, slikanje državnih in drugih grbov po predpisih. Izvršitev od najenostavnejšega do najpreciznejšega modernega sloga.
Naročila za Ljubljanski veleseiem prosimo pravočasno, da nam bo mogoče iste točno dobaviti.
Telefon 908 Ustanovljena 1903.

Učenec
v trgovino z mešanim blagom se sprejme pri Martin Pleterski, Cerklje, Zasap.

Klavir
Bösendorferjev se proda. Cena po dogovoru. Ponudbe na: M. Zois, Brdo pri Kranju.

Malo stanovanje,
sobo in kuhinja ali 2 prazni sobi v okolici mesta se išče za 1. ali 15. avgust. Ponudbe na upravo lista pod „Čisto stanovanje".

Prvega strojnika,
ki je vešč montaže Francisovih turbin, generatorjev, transformatorjev, daljnovodov visoke napetosti in motorjev išče za centralo v Zireh Ing. A. Štebi, Ljubljana, Dunajska c. 1/IV.

Sir
pravi 1/2 Emendolc (Bohinjski) Groyer La polnomasten, trapist in čajno maslo. Najceneje v mlekarni Ivan Kos, Ljubljana, Bohoričeva ul. 28.

Motorno kolo
Puch, 5 ks. dobro ohranjeno, se vsled odpotovanja proda za 6000 Din. Jamski trg 196, Zelena jama, Ljubljana.

Modni časopisi,
„Re... schöne Wienerin, — Perfekt Mode" — novo došli. Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8.

Mlad pek,
popolnoma samostojen, išče službe za takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Pek" na upravo lista.

Deklica
17 let stara, revnih, a poštenih staršev želi vstopiti v kako trgovino kot učenka. Hrana in stanovanje v hiši. Cenj. dopise pod „Učenka" na upravo lista.

Kmečki voz,
navaden, nov se proda po ugodni ceni. Anton Rožmanc, kovaški mojster, Vrhnika št. 134.

Beli damski file-klobuki
došli. Cena od 180 Din višje. Minka Horvat, modistka, Ljubljana.

Stara moška obleka,
še dobro ohranjena, se ugodno proda. Naslov pri upravi lista.

Korespondent
zmožen reprezentacije z večletno prakso v importni in eksportni stroki z dobrimi referencami perfektno zmožen slovenskega, srbohrvatskega (cirilice), nemškega, italijanskega, francoskega in angleškega v konverzaciji tudi češkega in ruskega jezika, dober knjigovodja in kontorist išče nameščenja v trgovskem ali denarnem zavodu. Dopise se prosi pod „Ljubljana" na Aloma Company, Ljubljana.

Prvovrstne premoge
na drobno in debelo za industrijo in domačo kurjavo
dobavlja
po najugodnejših cenah in plačilnih pogojih
Dom. Čebin
trgovina s premogom
Ljubljana, Wolfova ul. 1/II.